

AS Norma
Konsolideeritud 2007. a majandusaasta aruanne

Harju Maakohus
Registriesakond
SISSETLUGUD

02-07-2008

313771 Gerli AASMÄE

AS NORMA

2007. A MAJANDUSAASTA ARUANNE

Juriidiline aadress:	Laki 14 10621 Tallinn
Äriregistri nr.	Eesti Vabariik 10043950
Telefon:	+372 6 500 442
Faks:	+372 6 563 134
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS
Aruandeaasta algus ja lõpp:	01.01.2007-31.12.2007

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	19
Juhatuse kinnitus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele	19
Konsolideeritud bilanss	20
Konsolideeritud kasumiaruanne	21
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	22
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	23
Üldinformatsioon	24
Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnangud	24
Lisad konsolideeritud finantsaruannetele	31
Lisa 1 Raha ja raha ekvivalendid	31
Lisa 2 Finantsvarad	31
Lisa 3 Nõuded	32
Lisa 4 Ettemaksed	32
Lisa 5 Varud	32
Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud	33
Lisa 7 Pikaajalised nõuded	33
Lisa 8 Materiaalne põhivara	33
Lisa 9 Immateriaalne põhivara	34
Lisa 10 Kasutusrent	35
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	35
Lisa 12 Lühiajalised eraldised	35
Lisa 13 Aktsiakapital	35
Lisa 14 Segmentide informatsioon	36
Lisa 15 Müüdid toodete kulu	37
Lisa 16 Turustuskulud	37
Lisa 17 Tootearenduskulud	37
Lisa 18 Üldhalduskulud	38
Lisa 19 Muud äritulud	38
Lisa 20 Muud ärikulud	38
Lisa 21 Finantstulud / -kulud	38
Lisa 22 Tulumaks	38
Lisa 23 Personalikulud	39
Lisa 24 Tehingud seotud osapooltega	39
Lisa 25 AS Norma kontserni põhilised finantsriskid	40
Lisa 26 AS Norma (emaettevõtte) bilanss, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega	42
Lisa 27 AS Norma (emaettevõtte) kasumiaruanne, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega	43
Lisa 28 AS Norma (emaettevõtte) omakapitali muutuste aruanne, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega	43
Lisa 29 AS Norma (emaettevõtte) rahavoogude aruanne, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega	44
AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS	45
MAJANDUSAASTA KASUMIJAOTAMISE ETTEPANEK	46
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2007. A MAJANDUSAASTA ARUANDELE	47
Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri	48

TEGEVUSARUANNE

Tegevusvaldkond

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtte") ja tema tütarettevõtte (edaspidi koos ka "kontsern") peamine tegevusvaldkond on autoohutusüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük. Valmistatakse ka autodetaile ning stantse ja plastivaluvorme pressidele. Inseneriteenust osutatakse autoohutusüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas.

Tegevuskeskkonna areng

Turud

Vene turul jätkus välismaiste sõiduautode müügi kasv, AS Norma müüginahud suurenesid.

AS Norma ühel olulisemal turul Venemaal jätkusid juba eelmistel aastatel alanud muutused. Esialgsete andmete ('AVTOSTAT') kohaselt müüdi 2007. aastal 2,782 miljonit sõiduautot, millest 1,65 miljonit olid uued välismaised, 752 tuhat uued kodumaised ja 380 tuhat kasutatud autod. Müüdnud sõiduautode hulk kasvas 35,5%. Aasta tagasi prognoositi 2007. a. turu kasvuks 20%. Rahalises väljenduses suurenes turumaht koguni 57,3%. Peamiseks turu kasvu põhjuseks loetakse elanikkonna tulude tõusu, aga ka krediitdiviiside kasvu. 2007. aastal kasutati pankade vahendeid autode soetamiseks 36% ulatuses.

Välismaiste uute autode turuosa tõusis 57%-lt 2006. aastal 69%-ni 2007. aastal. 450 tuhat välismaist mudelit (2006: 280 tuhat) toodeti Venemaal välismaiste autotootjate poolt. Kui aasta tagasi prognoosisid eksperdid Venemaal toodetud välismaiste mudelite arvu kasvuks 40%, siis reaalselt jätkus üle 60%-ne kasv. Suurim välismaiste mudelite tootja on Kaliningradis asuv Avtotor 104 tuhande autoga (Chevrolet, Chery, Kia jt.), TagAZ-is koostati 81 tuhat Hyundai, Aftoframoses 73 tuhat Dacia Loganit, Peterburi lähedal 68 tuhat Ford Focusi.

Venemaal toodetud kodumaiseid sõiduautosid müüdi 752 tuhat, mis oli ca 6% vähem kui aasta varem, nagu ka aasta tagasi prognoositi. AVTOVAZ müüs aruandeperioodil 768 (2006: 724) tuhat autot, neist Venemaal 660 tuhat, kasv 6%. Imporditi ca 110 (2006: 99) tuhat autot.

Sõiduautode tootmine kasvas Venemaal 2007. aastal 10%, toodeti ligi 1,3 miljonit autot. Suurima turuosalisena tootis AVTOVAZ esialgsetel andmetel 736 tuhat autot, mis oli 4% vähem kui aasta varem, ning lisaks toodeti 165 tuhat autokomplekti, mis koostati teistes Venemaa vabrikutes, aga ka Ukrainas ja Kasahstanis jt. riikides.

GM-Avtovaz-is (AVTOVAZ-i ja General Motorsi ühisetevõtte) toodeti 55 tuhat autot Chevrolet Niva ja Chevrolet Viva. Eelmise aastaga võrreldes, kui toodeti 48 tuhat, toimus tõus 15%. Müüdi 14 % enam autosid kui aasta varem (2007: 55; 2006: 48 tuhat autot).

GAZ müüs 40 tuhat sõiduautot Volga, mis on 21% vähem kui 2006.a., ent kergete kaubaautode ja -busside müük kasvas 9% 180,6 tuhande autoni.

IZavtos toodeti 79 tuhat autot (2006: 65 tuhat), kasv 21%. 22 tuhat moodustasid seal komplekteeritavad Ladad, 49 tuhat KIA mudelid ning 8 tuhat IZ furgoonid.

Ukraina autoturg kasvas 2007. a. 46% 542 tuhande müüdud sõiduautoni. Detsembris 2007 oli 22% turuosa AutoVAZ Ladadel. Toodeti Ukrainas samal perioodil esialgsetel andmetel 373 tuhat autot, s.o. 40% enam kui aasta varem. 63 tuhat koostati AVTOVAZ-i komplektidest Ukraina tehastes, seda oli 14% vähem kui 2006.a. ZAZ tootis ligi 250 tuhat (2006: 193 tuhat) autot, kasv üle 30%. Enim koostati ZAZ-is Chevrolet Lanost – 114 tuhat tükki, oma mudeleid 46 tuhat ja AVTOVAZ-i autosid 32 tuhat. Hyundai pandi kokku kahes tehases ligi 34 tuhat autot.

AS Norma inertsruulliga autoohutusrihmade müüginahutades idaturule toimus 2007. aastal tõus 13%: AVTOVAZ-ile tarnitud inertsruulliga ohutusrihmade kogus kasvas võrreldes 2006. aastaga 1%, GM-Avtovazile 9%, GAZ-ile üle 300% (2006. aastal tarniti sinna ainult teisel poolaastal). Müük IZavtole ja ZAZ-le vähenes 28%.

Lääne autoturul osaleb AS Norma eelkõige koostöös emaettevõtte Autoliv AB grupiga. Autoohutusrihmade müügi suurimaks lõppkliendiks on Volvo Car Corporation. Volvo Car Corporation tootis 2007. aastal 476 tuhat (2006: 439 tuhat) autot, neist 247 (2006: 248 tuhat) Belgias. AS-is Norma koostatud ohutusrihmade tarnitakse nii Volvo Belgia kui Rootsi tehastesse, väiksemal määral ka Hiinasse. Ohutusrihmade tarnitakse ka Saab Automobile, Volvo Group (Volvo Trucks, Volvo Buses) mudelitele. 2007. aastal Autolivi kaudu tarnitud rihmade kogus langes 1% 2,41 (2006: 2,44) miljoni tükini.

Tooraine

Jätkus värviliste metallide hinnatõus

Nagu kahel eelmisel aastal, jätkus maailmaturul 2007. aasta esimesel poolel värviliste metallide järsk hinnatõus, mis teisel poolaastal küll vaibus, kuid mõjutas siiski oluliselt ettevõtte majandustulemust. Väike hinnatõus toimus ka terase ja plastmassi osas. Toormaterjalide hinnatõus neelas mõningate teiste ostutoodete gruppide osas saavutatud hinnalanguse.

Majanduskeskkond Eestis

AS Norma ekspordib 98% oma toodangust. Meie partneriteks on autotootjad ja nende allhankijad. See on tööstusharu, kus hinnasurve on erakordselt kõrge ja pidev müügihinna langus on normiks. Samas impordib AS Norma enamjao materjalidest, mille hind on suuresti sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Seega tuleb kontsernil nii klientide kui hankijate poolt avaldatava hinnasurve tingimustes saada hakkama kasvava inflatsiooniga Eestis. Lisaks elektri, vee, gaasi, transpordi ja sisseostetavate teenuste kallinemisele on töötajate palgaootused viimasel paaril aastal kasvanud eeldatust kiiremini. Ka kvalifitseeritud tööjõu nappus ja erinevate tootmistehnoloogiate allhankevõimaluse piiratus Eestis pidurdavad kontserni konkurentsivõime arengut rahvusvahelises autotööstuses.

Äritegevuse hooajalisus

Traditsiooniliselt madal automüük Vene turul jaanuaris on süvenenud pikkade uusaasta pühade kehtestamisega 2005. aastast. Rootsi autotootjad on kollektiivselt puhkusel juulikuus ja detsembris jõulude ja uusaasta vahelisel ajal.

Neil perioodidel on ka AS-is Norma kui tarnija käive vastavalt madalam.

Majandusaasta sündmused

Arendusprojektid

2007 aastal lõpetati koostöös Autolivi inseneridega AvtoVAZ Priora esimese faasi turvasüsteemi väljatöötlus. Algas Lada 2110 mudeliseeria asendamine tootmises. Kõik Priora mudeliseeria autod komplekteeriti juhi turvapadjaga ja juhtelektroonikaga.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga viidi läbi metalli uurimistöid. Norma tootmisele vajalike materjaliuuringute tulemused olid osaks doktoritöö kaitsmisel Tallinna Tehnikaülikoolis.

Tootmine

Stabiilsus ja kasv

Ohutusrihmade koostamise mahud olid 2007. a. stabiilsed, suuremate kõikumisteta kuude lõikes. Uue põlvkonna rihmade juurutamine jätkus vastavalt Volvo ja AVTOVAZ-i uute automudelite tootmisse võtmisele.

Ohutusrihmade komponentide tootmist 2007. a. aastal iseloomustas tootmiskoguste ühtlane kasv. Võrreldes 2006. aastaga suurenesid tootmismahud 12%. Tootmisesse juurutati 40 uut turvavarustuse komponenti. Kuigi aasta oli pingeline ja tootmismahud kasvasid, jaotus tootmiskoguste kasv aasta jooksul ühtlasemalt kui 2006. aastal. See lõi eelduse paremaks tootmise planeerimiseks ja pideva parendustegevuse elluviimiseks. Aasta jooksul kasvas põhitööjõu tootlikkus 10%. Erinevate säästuprojektide juurutamise tulemusel õnnestus 2007. aastal kokku hoida rohkem kui 4 miljonit krooni.

Komponentide tootmise konkurentsivõime tõstmiseks ja kõigi ressursside paremaks kasutamiseks integreeriti tütarettevõtte AS Tööriistavabrik 2007. aastal AS Norma Komponenti divisjoni koosseisu.

Kvaliteedi juhtimine

AS-is Norma valmistatavad autode ohutusrihmad ja hoidesüsteemid peavad päästma inimesid.

Kvaliteedi kõrge tase on vältimatu, et olla usaldusväärne turvasüsteemide ja komponentide tarnija autotööstusele ning on eelduseks uute klientide ja tellimuste võitmiseks.

Meie eesmärkideks on kliendi rahulolu kindlustamine, tarnides tähtaegselt kliendi nõuetele vastavaid tooteid, ning tootmisprotsesside stabiilsuse ja efektiivsuse tõstmine.

Toodete kvaliteedi tagamiseks ja tootmisprotsesside pidevaks parendamiseks rakendame autotööstuse erinõuetele ISO/TS 16949 sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemi ja Autolivi tootmissüsteemi (APS).

2007. aastal saavutasime kvaliteedinäitajate osas järgmised tulemused:

- 1) klientidelt tagastatud toodete arv miljoni toote kohta (PPM) – 8,8;
- 2) tarnetäpsus 98,3 %.

Need saavutasime, kasutades tõhusamalt:

- võimalike tõrgete laadi ja mõju analüüsi (FMEA),
- toote ja protsessi heakskiitu (PPAP)
- valmistamisprotsessi suutlikuse uuringuid ja statistilist protsessi ohjet (SPC),
- tootmisprotsessides vea vältimise ja varajase avastamise vahendeid,
- 3 D mõõtemasinaid ning kaasaegseid mõõtevahendeid ja katseseadmeid
- probleemide lahendamisel meeskonnatööd ja asjakohaseid kvaliteedimeetodeid,
- töötajate kaasamist pidevasse parendamisse, tõstes nende kvaliteedialast teadlikkust,
- kliendi vajadustega juhitud „just-in-time“ tootmist,
- tarnijate arendamist ja ostutoodete kvaliteedi kindlustamist.

2007. aastal kliendikeskse poliitika rakendamise ja toodete kõrge kvaliteedi tõenduseks on Venemaa autotööstuse liidri AVTOVAZ-i hinnang „eeskujulik tarnija“.

Aruandeaastal toimunud investeeringud

2007. aastal investeeriti kontsernis uute tehnoloogiate juurutamiseks, tootmisvõimsuste laiendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks 42,0 milj. krooni.

Kontserni 2007. a. investeeringud jagunesid valdkonniti järgmiselt:

Metallitöötlemise seadmed	24,4 milj. kr.
Koosteliinid	8,4 milj. kr.
Termoplastautomaadid	3,9 milj. kr.
Rakised	1,9 milj. kr.
Infotehnoloogia	1,6 milj. kr.
Ruumide ja rajatiste remont	1,0 milj. kr.
Kvaliteedikontrolli seadmed	0,8 milj. kr.

Kontserni tähtsamad näitajad

Majandustegevus	2007	2006	2005	2004
Müügitulu (milj. EEK)	1263,9	1047,5	975,6	986,3
Muutus võrreldes eelmise aastaga	21%	7%	-1%	
Brutokasum (milj. EEK)	190,9	166,3	167,1	179
Muutus võrreldes eelmise aastaga	15%	0%	-7%	
Brutokasumi määr ¹	15,1%	15,9%	17,1%	18,1%
Ärikasum (milj. EEK)	104,2	91,5	93,3	113,9
Muutus võrreldes eelmise aastaga	14%	-2%	-18%	
Ärikasumi määr ²	8,2%	8,7%	9,6%	11,5%
EBITDA (kasum enne finantstulusid ja makse ning amortisatsioonikulu) (milj. EEK)	166,5	152,8	156,1	171,5
Muutus võrreldes eelmise aastaga	9%	-2%	-9%	
Kasum enne makse (milj. EEK)	124,5	105,4	104,1	123,6
Muutus võrreldes eelmise aastaga	18%	1%	-16%	
Maksueelse kasumi määr ³	9,9%	10,1%	10,7%	12,5%
Puhaskasum (milj. EEK)	105,9	85,7	83,3	105,0
Muutus võrreldes eelmise aastaga	24%	3%	-21%	
Puhaskasumi määr ⁴	8,4%	8,2%	8,5%	10,6%
Käibekapital ⁵ (milj. EEK)	578,6	513,7	366,0	440,1
Käibekapitali tootlus ⁶	2,2	2,0	2,7	2,2
Tulude suhe omakapitali (ROE) ⁷	11,7%	9,9%	9,9%	12,9%
Tulude suhe varadesse (ROA) ⁸	10,0%	8,6%	8,8%	11,0%
Töötajate keskmine arv kuus	972	912	915	873
Muutus võrreldes eelmise aastaga	7%	0%	5%	

¹ Brutokasumi määr - brutokasumi protsent müügitulust

² Ärikasumi määr - ärikasumi protsent müügitulust

³ Maksueelse kasumi määr - maksueelse kasumi protsent müügitulust

⁴ Puhaskasumi määr - puhaskasumi protsent müügitulust

⁵ Käibekapital - käibevara v.a. raha ja raha ekvivalendid (deposiidid tähtajaga < 3 kuud; intressifondiosakud) miinus lühiajalised kohustused

⁶ Käibekapitali tootlus - müügitulu suhe käibekapitali

⁷ ROE - puhaskasumi suhe omakapitali

⁸ ROA - puhaskasumi suhe varadesse

Aksia ja dividendiga seotud näitajad	2007	2006	2005	2004
Aktsiate arv	13,2	13,2	13,2	13,2
Tulu aksia kohta ⁹ (EEK)	8,0	6,5	6,3	8
Dividend aksia kohta (EEK)	5,0	5,0	5,0	5,0
Omakapital aksia kohta ¹⁰ (EEK)	68,7	65,7	64,2	62,9
Dividendi suhe puhastulusse	0,6	0,8	0,8	0,6
Aksia hinna ja tulu suhe (P/E) ¹¹	9,8	12,3	16,3	12,8

⁹ Tulu aksia kohta - puhaskasum aksia kohta kroonides: ettevõtte ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aksia kohta sama, mis tava puhaskasum aksia kohta.

¹⁰ Omakapital aksia kohta - kogu omakapital aksia kohta kroonides

¹¹ P/E - perioodilõpu aktsiahinna suhe puhaskasumisse aksia kohta

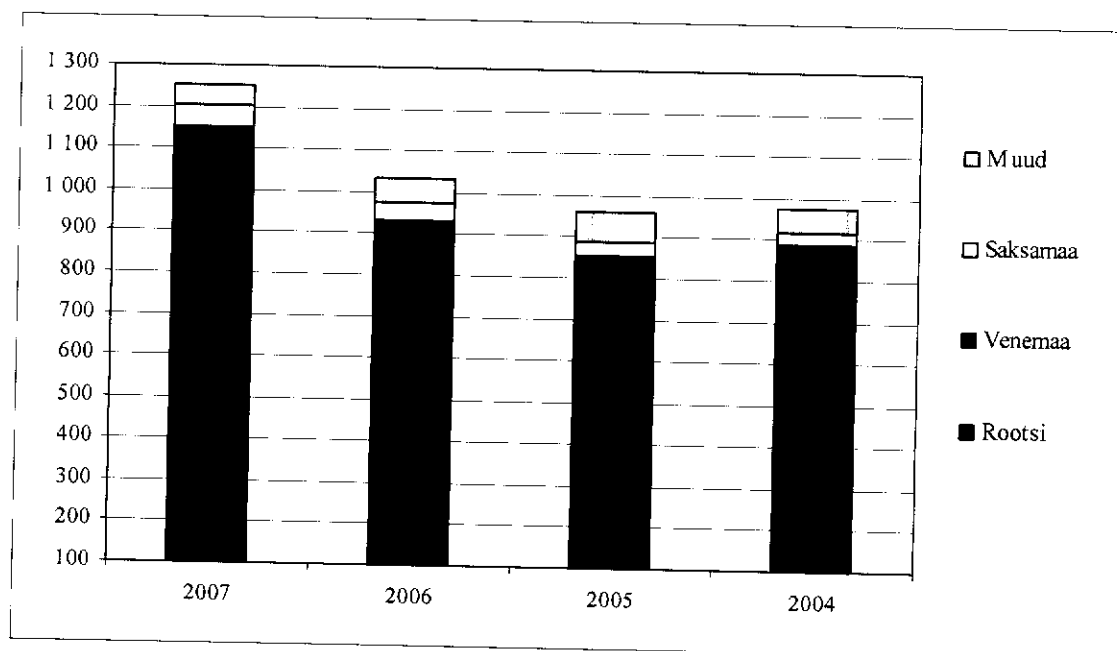
Müük

Kontserni müük kasvas 21%

Kontserni müügitulu 2007. aastal oli 1263,9 miljonit krooni, mis on 21% enam kui 2006. aastal (1047,5 miljonit krooni). 75% (2006: 84%) müügitulust moodustasid ohutusrihmad. 143 miljoni krooni ulatuses suurenes netokäive tänu autoohutussüsteemide müügi hoogustumisele AVTOVAZ-i Kalina ja Priora seeria autodele. Ohutusrihma komponentide müük Autolivi teistele ettevõtetele moodustas 5% müügist nagu aasta varemgi, koostude müük 6% (2006: 7%). Muude toodete ja teenuste hulgas olid olulisemad stantside ja pressvormide müük ning ohutussüsteemide väljatöötamise alaste inseneriteenuste osutamine, ulatudes kokku 3% (2006: 3%) netokäibest.

AS Norma eksportis 98,9% (2006: 98,4%) toodangust. Tähtsaimad ekspordi turud on endiselt 49% -ga AS Norma ekspordist Rootsi (2006: 58%), 43%-ga Venemaa (2006: 33%) ja 4,2%-ga Saksamaa (2006: 4,5%).

Eksport 2004-2007 (miljonit krooni)

Müük Venemaale kasvas 60%, 71% sellest kasvust saavutati ohutussüsteemide müügi arvel. Eksport Ukrainesse kahanes 35%, Saksamaale kasvas 12%, viimane Autolivi ohutusrihmade komponentide ja nende valmistamiseks kasutatavate rakiste tõttu.

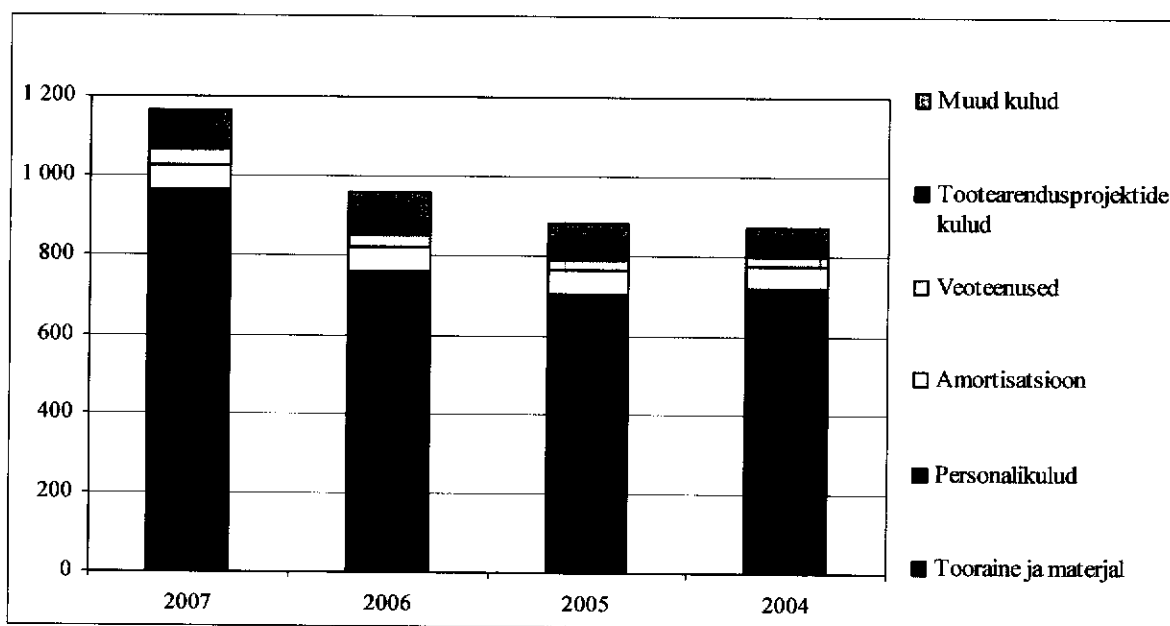
Müük emaktevõtte Autoliv erinevatele allüksustele kasvas 2006. aastaga võrreldes 2% 661,1 miljoni kroonini. 79% (2006: 79%) netokäibest Autolivile moodustas ohutusrihmade müük. Tarnitud rihmade kogus langes 1% 2,41 miljoni tüki, käive kasvas 2%, samal ajal müüdud koostude käive langes 4%.

Teisteks suuremateks läänepoolseteks klientideks olid Khimaira (Volvo bussid), Karosa, Iris Bus-IVECO, Intersafe ning Van - Hool, kellele põhiliselt tarnitakse ohutusrihmu busside ja veoautode tarbeks. Müük sellesse sektorisse kasvas 2006. a. võrreldes 8%.

Kulud

Tooraine-, tööjõu- ja transpordikulud on 4 viimase aasta jooksul kasvanud nii absoluutväärtuses kui protsentuaalselt käibest.

Tegevuskulud 2004-2007 (miljonit krooni)

2007. aastal kulud toorainele ja materjalidele kasvasid 28,7%, s.o. 170 miljoni krooni võrra 762 miljoni kroonini, moodustades 60,3% (2006: 56,5%) käibest. 72% materjalikulu kasvust ja 3,5% selle kulu osatähtsuse suurenemisest käibest langeb autoohutussüsteemide müügi tõusu arvele. Traditsioonilise toodangu materjali kulu tõusu mõjutas enim nikli, krooni, tsingi ja nende metallide hinnast sõltuvate ostetud komponentide hinnatõus. Samas kasutati Autolivile tarnitavates ohutusrihmades rohkem (2007: 79; 2006: 74; 2005: 62; 2004: 23 miljoni krooni väärtuses) AS-s Norma valmistatud komponente. Kokku tõusis traditsioonilise toodangu materjalikulu võrreldes 2006. aastaga 0,5% käibest.

Amortisatsioonikulud tõusid aruandeperioodil 1,4%, s.o. 1 miljon krooni võrreldes 2006. aastaga, ulatudes 62 miljoni kroonini, moodustades samas 4,9% (2006: 5,9%) käibest.

Personalitööjõukulu oli 2007. a. 201 miljonit krooni, kasv võrreldes eelmise perioodiga 20,4%, s.o. 34 miljonit krooni. Sealjuures maksti palkadeks 155 (2006: 126) miljonit krooni, sotsiaalmaksu tasuti 46 (2006: 41) ja töötuskindlustusmaksu 0,4 (2006: 0,3) miljonit krooni. Tööjõukulu osatähtsus netokäibes moodustas 15,9% (2006: 15,9%). 21,0% oli personalikulu tõus tootmisüksustes.

Töötajate keskmine arv kuus oli 972, mis oli 60 töötaja võrra enam kui eelneval aastal, keskmine tööjõukulu kasv töötaja kohta võrreldes eelneva aastaga moodustas 13,0%.

27,6% tõusid 2007.a. (2006: 27,2%) kulutused kauba transpordile, ulatudes 41 miljoni kroonini, moodustades 3,2% (2006: 3,1%) müügikäibest.

Tootearenduskulud vähenesid 2007. a. 5 miljonit krooni, ulatudes 30 miljoni kroonini, mis on 2,4% (2006: 3,4%) käibest. Enim kulusid (12 miljonit krooni) oli aruandeperioodil nagu eelnevalgi aastal (13 miljonit krooni) seotud ohutussüsteemide väljatöötamise alaste inseneriteenuste müügiga AVTOVAZile.

Kasum ja rentablus

Bruto-, äri- ja puhaskasumi kasv 14-24%.

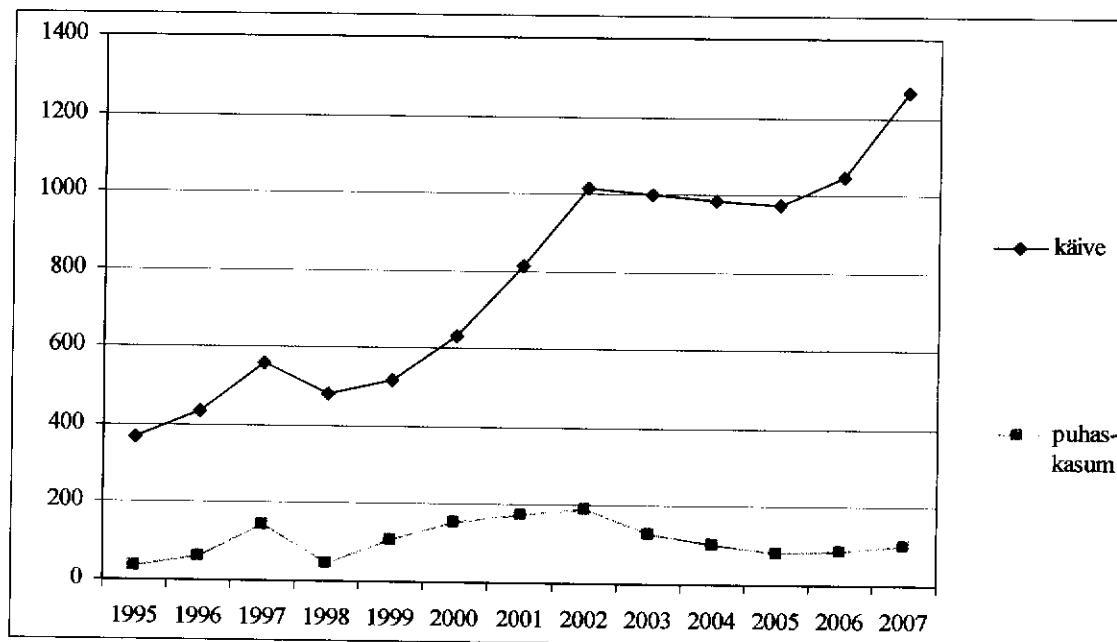
Kontserni brutokasum oli 2007. a. 191 (2006: 166) miljonit krooni, mis on 15,1% (2006: 15,9%) käibest. Brutokasumi kasv 14,8%, s.o. 25 miljoni krooni võrra tulenes käibe kasvust.

Ärikasum suurenes 13 miljoni krooni võrra 104 miljoni kroonini, moodustades 8,2% (2006: 8,7%) käibest. Turustuskulud tõusid 12 miljoni krooni ja üldhalduskulud 6 miljoni krooni võrra, samas vähenesid tootearenduskulud 5 miljoni krooni ulatuses. Turustuskulude osatähtsus netokäibest oli 2,3% (2006: 1,6%), tootearenduskuludel 2,4% (2006: 3,4%) ja üldhalduskuludel 2,5% (2006: 2,5%). Muud ärikulud vähenesid 2 miljoni krooni võrra valuutakursi muutustest tingitud väiksema kahjumi tõttu.

Kasum enne makse kasvas 18,1%, s.o. 19 miljoni krooni võrra 125 miljoni kroonini, mis on 9,9 % (2006: 10,1%) käibest. Finantstulud kasvasid 45,3%, s.o. 6 miljonit krooni.

Puhaskasumiks kujunes 2007. a. 106 (2006: 86) miljonit krooni, kasv 23,6%. Dividendide tulumaks vähenes 2006. aastaga võrreldes 1 miljoni krooni võrra.

Kontserni käibe ja kasumi dünaamika 1995-2007 (milj. kroonides)

Rahavood ja kapitali kasutamine

Netorahavoog oli küll 4 miljonit krooni negatiivne, ent finantsinvesteeringud kasvasid 34 miljoni krooni võrra.

Kontserni rahavoog äritegevusest oli 2007. aastal 136 (2006: 159) miljonit krooni. Kahanemine 23 miljonit krooni võrreldes eelneva aastaga tulenes eelkõige lühiajaliste nõuete ja kohustuste muutusest. Materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse investeeriti 42 (2006: 38) miljonit krooni, finantsinvesteeringute saldo aga suurenes 34 (2006: 142) miljoni krooni võrra, rahavoog investeeringutest kokku perioodi jooksul -55 (2006: -166) miljonit krooni; finantseerimisest -85 (2006: -86) miljonit krooni. Neto rahavoog oli 2007. aastal 4 (2006: 92) miljoni krooni ulatuses negatiivne.

Raha ja likviidsete väärtpaberite osatähtsus oli 2007. a. lõpus 50,7% (2006: 50,8%) varade mahust. Käibekapitali (lühiajalised investeeringud, nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 2007. aasta 31. dets. seisuga 579 (2006: 514) miljonit krooni, põhitegevuseks kasutatud käibekapital (nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 129 (2006: 98) miljonit krooni.

Likviidsuse juhtimisel ja finantsinvesteeringute tegemisel oli AS Norma 2007. aastal traditsiooniliselt konservatiivne. Eesti pankade Eesti krooni ja euro erineva kestusega deposiitide ja intressifondi osakute kõrval deponeeriti lühiajaliselt vahendeid Autoliv AB Finantsturgude Divisjoni, mis võimaldas teha lühiajalist rahapaigutust kõrgema intressiga, kui seda on turul pakutavatel hoiustel (31. 12. 2007 seisuga intresside vahe 0,6-0,9% p.a.).

Põhivarad moodustasid 22,9% (2006: 26,4%) varadest, kahanemine aastaga 21 miljonit krooni materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse vähenemise tõttu.

Pikaajalisi kohustusi kontsernil ei ole. Investeeringuid ja äritegevust finantseeritakse omakapitali arvel.

Kontserni omakapital kasvas 40 miljonit krooni, ulatudes aruandeaasta lõpuks 907 (2006: 868) miljoni kroonini. Omakapitali osakaal bilansis oli 85,8% (2006: 87,0%). Vaba omakapital oli aasta lõpul 762 (2006: 722) miljonit krooni.

Aktsiaürg ja dividendid

Dividend 5 krooni aktsia kohta, P/E 9,8.

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad aktsia kohta ühe hääleõiguse ja mille nominaalväärtus on 10 krooni. Emiteeritud aktsiate hulk ja nominaalväärtus ei ole 1997. aastal börsil noteerimisest saati muutunud.

2007. aastal maksti aktsionäridele dividende 66,0 miljonit krooni ehk 5 krooni aktsia kohta nagu ka neljal eelneval aastal. Arvestades muu hulgas kontserni kava laiendada komponentide tootmist, mis on kapitalimahukas tegevusala, on juhtkonna seisukoht jätkata 2008. aastal dividendide maksmist samas ulatuses: 50% aktsia nominaalväärtusest.

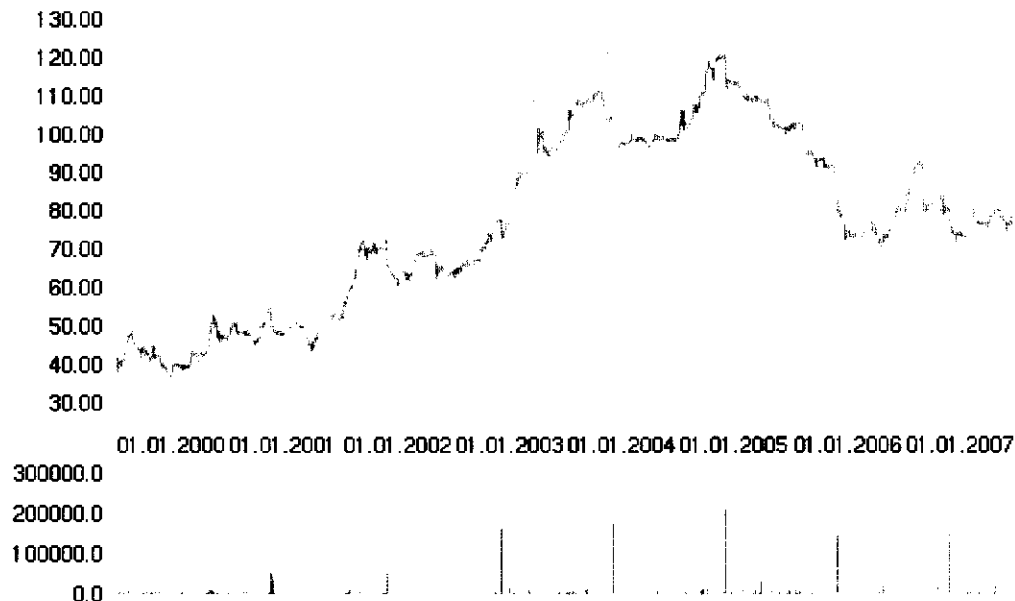
Nii lahustatud kui tava puhaskasum aktsia kohta oli 8,0 (2006: 6,5) krooni, omakapital 68,7 (2006: 65,7) krooni. Aktsia hinna ja tulu suhe (P/E) langes 2007. aasta jooksul 12,3-lt 9,8-ni.

AS Norma aktsiad noteeriti 1997. a. Tallinna Börsi põhinimekirjas koodi NRM1T all, lisaks kaubeldakse aktsiatega veel Frankfurdi ja Berliini börsidel.

Aktsia statistikat aastatel 2002-2007 (kroonides, kui ei ole näidatud teisiti)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Avamishind	52,9	63,2	101,7	102,5	102,6	80,0
Kõrgeim	73,4	112,5	112,0	121,7	104,1	97,8
Madalaim	52,5	63,2	95,4	99,4	67,3	70,7
Viimane	63,2	101,7	102,5	102,6	80,0	78,2
Muutus %	19,5	60,9	0,8	0,2	-22,0	-2,2
Kaubeldud aktsiad, tuh.tk.	4 559	8 854	4 765	4 718	4 257	4 546
Käive, mln. kr.	304	691	493	535	361	367
Turuväärtus, mln.kr.	834	1343	1353	1355	1055	1033

Aksia hinna (Eesti kroonides) liikumine ja kauplemismahud Tallinna Börsil alates 01.01.2000.a.

AS Norma aktsiaraamatusse oli seisuga 31. 12. 2007 kantud 1434 (31. 12. 2006: 1507) aktsionäri, üle 2,5% osalus oli

Autoliv Ab	51,0%
ING Luxembourg S.A.	8,3%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,6%
Hansa Ida-Euroopa Aktsiafond	3,0%
Clearstream Banking Luxembourg S.A. Clients	2,8%
AS Gild Arbitrage	2,8%
Firebird Republics Fund Ltd	2,7%
Trigon Uus Euroopa Väikeettevõtete Fond	2,5%

AS Norma aktsiakapitalist kuulub 60,0% (2006: 59,7%) Rootsi, 20,7% (2006: 20,8%) Eesti, 11,3% (2006: 10,4%) Luksemburgi ja 8,0% (2006: 9,1%) teiste riikide residentidele. 7,2% (2006: 7,3%) aktsiatest kuulub füüsilistele isikutele.

AS Norma nõukogu liikmetele ja nende lähedastele ei kuulunud 31.12.2007.a. seisuga AS Norma aktsiaid. AS Norma juhatuse liikmetest ja nende lähedastest omas 205 aktsiat juhatuse liige Garri Krieger. Aktsiaoptsiione nõukogu ja juhatuse liikmetele välja antud ei ole.

Finantsriskid

Valuutariskid

AS Norma on eksponeeritud valuutariskile eelkõige toodete ekspordi ja materjalide impordi ning oma Venemaal asuva tütarettevõtte varade tõttu.

AS Norma olulisem müügivaluuta on euro. Kontserni kulud on põhiliselt Eesti kroonides, eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Tähtsamad ostu- ja müügilepingud on viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Ettevõtte on pikk positsioon euros, mille suhtes Eesti krooni kurss on fikseeritud, ja Venemaa rublas, mille võimaliku kursimuutuse mõju ettevõtte majandustulemustele peab juhtkond käesoleval ajal ebaoluliseks. Lühike positsioon Rootsi kroonis moodustub lühiajalistest kohustustest, mille puhul on samuti võimalik kursimuutuse mõju hinnatud ebaoluliseks.

Intressiriskid

Et AS Norma finantseerimiseks võõrkapitali ei kasuta, siis on intressiriski hindamine oluline üksnes investeerimistegevuse suhtes. Deposiidid on fikseeritud intressiga, Hansapanga Intressifondi osakud kajastatakse turuväärtuses, s.t. võlakirjade intressimuutused tulul mõjutavad ettevõtte investeeringu väärtust. Arvestades investeeringu suurust on võimaliku intressimuutuse mõju ebaoluline.

Finantsturgude krediidirisk

Ettevõtte maandab oma investeerimistegevuses krediidiriske tehes paigutusi üksnes tuntud pankade finantsinstrumentidesse ning Autoliv AB Finantsturgude Divisjoni deposiitidesse. Autolivi lühiajaline krediidireiting on Standard & Poor's järgi A2 ja Moody's hinnangul P2.

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS Norma kontserni emaeetvõtte ühendas 2007. aastal tütar-ettevõtte AS Tööriistavabrik.

AS Norma kontserni kuulus 2007. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütar-ettevõtte Venemaal.

Emaettevõtte tegevusvaldkonnaks on autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük, inseneriteenuse osutamine autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas. Emaettevõtte käive oli 2007. a. 1261,2 (2006: 1030,4) miljonit krooni, puhaskasum 105,9 (2006: 85,9), omakapital 908,3 (2006: 859,4).

Varem kontserni kuulunud tütar-ettevõtte AS Tööriistavabrik otsustas AS Norma nõukogu 20.02.2007 toimunud koosolekul ühendada emaeettevõttega. Ühendamise eesmärgiks on tootmise efektiivsuse tõus ja administratiivkulude vähenemine AS Norma kontsernis. 4. septembril 2007 tehti äriregistris kanne AS-i Tööriistavabrik ühendamise kohta AS-ga Norma alates 01.01.2007.a. Seetõttu on käesolevas aruandes AS-i Tööriistavabrik finantsandmed esitatud emaeettevõtte aruannetes.

Venemaal asuv tütar-ettevõtte Norma-Osvar ZAO tegeleb AS Norma toodete ning teenuste müügi, ladustamise ja tolliprotseduuridega ning vajadusel AS Norma esindamisega Venemaal. Norma-Osvar ZAO müügi käive oli 2007. a. 24,0 (2006: 23,3) miljonit krooni, kahjum 0,3 (2006: 0,4) ja omakapital 0,1 (2006: 0,4) miljonit krooni. Kontserniväline käive moodustas 24,0 (2006: 23,3) miljonit krooni. Kogu müüdud kauba ja teenused omandab tütar-ettevõtte emaeettevõttelt.

Juhtimisstruktuur

Muudatused AS Norma nõukogu koosseisus

AS Norma kui juriidilise isiku kõrgeimaks juhtimisorganiks on aktsionäride üldkoosolek, mis valib ka nõukogu liikmed. AS Norma nõukogu on 6 liikmeline ja selle 3 liiget esindavad enamusaktsionäri Autoliv AB-d. Alates 1. märtsist 2007. a., mil suri nõukogu esimees, Autolivi viitsepresident õigusosalal Jörgen Svensson, kuni 15. 05. 2007.a. töötas nõukogu 5-liikmelisena: Autoliv Euroopa Rihmadivisjoni senior viitsepresident Rolf Henke ja Autoliv Euroopa Õhkpattjade divisjoni senior viitsepresident Leif Berntsson, vandeadvokaat Aare Tark Tark & Co Advokaadibüroost, Balti Juhtimiskonverents OÜ juhatuse esimees Toomas Tamsar ja OÜ Someri Trade juhatuse esimees Raivo Erik.

AS Norma aktsionäride üldkoosolek otsustas 15. 05. 2007.a. kutsuda tagasi nõukogu liikme Rolf Henke ja valida seoses nõukogu liikme Jörgen Svenssoni surmaga uuteks AS Norma nõukogu liikmeteks Autolivi viitsepresident ning finantsjuht Magnus Lindquist ja Autoliv Euroopa Rihmadivisjoni senior viitsepresident Pär Malmhagen volituste algusega 15. 05. 2007.a. AS Norma nõukogu valis 15. 05. 2007 nõukogu esimeheks Magnus Lindquisti.

AS Norma nõukogu poolt valitud juhatuse on 6-liikmeline: tegevdirektor Peep Siimon (juhatuse esimees), müügidirektor Ivar Aas, Ohutusrihmade divisjoni direktor Stig Carlson, finantsdirektor Ülle Jõgi, kvaliteedidirektor Garri Krieger ja ostudirektor Kaido Salurand.

AS Norma nõukogu ja juhatuse liikmetele aasta jooksul makstud töötasu on 8567 (2006: 7063; 2005: 8348) tuhat krooni. Aktsiaoptsoone või muid soodustusi nõukogu ja juhatuse liikmetele eraldatud ei ole. Juhatuse liikme lepingu alusel on töösuhte lõpetamisel ette nähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimaalne võimalik hüvitis, arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid, oleks 4740 tuhat krooni.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Alates 1. jaanuarist 2006. aastal järgib AS Norma oma tegevuses Eesti Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi tava) juhiseid. Käesolev aruanne (edaspidi aruanne) kirjeldab AS Norma juhtimist 2007. aastal ning selle vastavust tava juhistele. AS Norma järgis 2007. aastal tava juhiseid, v.a kui aruandes on teisiti märgitud.

AS Norma on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts, aadressiga Laki tn. 14, 10621 Tallinn, ning registrikoodiga 10043950. AS Norma aktsiakapitaliks 2007. aastal oli 132 000 000 krooni, mis jaguneb ühte liiki registreeritud aktsiateks nimiväärtusega 10 krooni. AS Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Börsi põhinimekirjas (Balti Põhinimekiri), lühinimega NRMIT. AS Norma aktsiaraamatut peab Eesti väärtapaberite keskreistri pidaja. AS-I Norma on umbes 1500 aktsionäri. AS-i Norma kontrollib Autoliv AB, Rootsis registreeritud autoohutustoodete valmistaja. Autoliv AB on ühtlasi AS Norma suurim aktsionär.

Üldkoosolek

Aktsionäride õiguste teostamine

Aktsionäride üldkoosolek on AS Norma kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Üldkoosoleku pädevus on paika pandud Eesti äriseadustikuga ja AS Norma põhikirjaga (põhikirjaga on võimalik tutvuda AS Norma veebileheküljel www.norma.ee). Üldkoosoleku pädevuses on muu hulgas majandusaasta aruande kinnitamine, kasumi jaotamine, põhikirja muutmine ja nõukogu koosseisu määramine. Aktsionär võib aktsionäride koosolekust osa võtta ja koosolekul hääletada isiklikult või esindaja kaudu, kes omab selleks kirjalikku volitust. Iga aktsia annab aktsionärile ühe hääle.

2007. aastal toimus aktsionäride korraline üldkoosolek 15. mail. Koosolek kinnitas 2006. aasta majandusaasta aruande ja kasumi jaotamise ettepaneku, otsustas kutsuda tagasi nõukogu liikme Rolf Henke ja valida seoses nõukogu liikme Jörgen Svensson surmaga uuteks AS Norma nõukogu liikmeteks Pär Malmhagen ja Magnus Lindquist volituste algusega 15.05.2007.a, valis AS Norma audiitori tähtajaga üks aasta ning otsustas, et audiitorile makstava tasu suuruse otsustab nõukogu, kes sõlmib audiitoritega ka lepingu. Erakorralisi üldkoosolekuid 2007. aastal ei toimunud.

AS-il on ühte liiki aktsiaid – nimelised lihtaktsiad, mille nimiväärtus on kümme Eesti krooni. Iga aktsia annab omanikule aktsionäride üldkoosolekul ühe hääle. AS-i aktsiakapital on jagatud kolmeteistkümneks miljoniks kahesaja tuhandeks nimeliseks lihtaktsiaks. Aktsionäril ei ole õigust nõuda nimelise aktsia kohta aktsiatähe väljaandmist. Aktsionäril ei ole õigust nõuda nimelise aktsia vahetamist esitajaaktsia vastu. AS-i Norma nimelised aktsiad on vabalt võõrandatavad. Hääleõigust käsitlevad piirangud ja kokkulepped puuduvad. AS-ile Norma teadaolevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes sätestatud aktsiate võõrandamise piiranguid. Aktsionäri surma korral läheb aktsia üle tema pärijale. AS-i Norma suhtes loetakse aktsia üheläinuks omandaja kandmisest aktsiaraamatusse.

AS Norma aktsiatele ei ole tehtud ülevõtmispakkumist Väärtapaberituru seaduse peatükk 19. mõistes.

Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

Juhatus avaldab teate aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta. Teade korralise aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta avaldatakse üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt kolm nädalat ja erakorralise koosoleku kokkukutsumise kohta vähemalt üks nädal enne koosoleku toimumist. Teates tuleb näidata koht, kus aktsionärid saavad tutvuda majandusaasta aruandega, mis tuleb panna välja vähemalt kaks nädalat enne koosolekut.

2007. aasta korralise üldkoosoleku teade ilmus ajalehes "Eesti Päevaleht" 20. aprillil 2007 ning Tallinna Börsi infosüsteemi vahendusel 20. veebruaril 2007.a. Täiendatud korralise üldkoosoleku päevakord avaldati Tallinna Börsi infosüsteemi vahendusel 04. aprillil 2007.a.

Seega järgiti 2007. aasta AS Norma üldkoosoleku osas tava juhiseid.

Üldkoosoleku läbiviimine

Üldjuhul on üldkoosolek pädev vastu võtma otsuseid, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häälest. Aktsionäride üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole üldkoosolekul esindatud häälest, välja arvatud teatud otsused, nt AS Norma põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine või vähendamine, ühinemine, jagunemine, ümberkorraldamine ja likvideerimine ning nõukogu liikme tagasikutsumine enne ametiaja lõppu, mille puhul on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest.

Üldkoosolekul oli kohal 51,04% aktsiatega esindatud häälest. Seega oli 2007.a. üldkoosolek pädev otsuseid vastu võtma.

2007. a AS Norma üldkoosoleku läbiviimisel järgiti tava juhiseid, välja arvatud tava p 1.3.2 antud soovitus, kuna nõukogul puudus üldkoosoleku ajal esimees.

Juhatus

Ülesanded

Juhatus on AS Norma juhtimisorgan, mis esindab ja juhib AS-i Norma. Juhatuses esimees võib üksinda esindada AS-i Norma ning teised juhatuse liikmed võivad esindada äriühingut koos teise juhatuse liikmega. AS Norma eesmärkide saavutamiseks analüüsib juhatus AS Norma tegevuste ja finantseesmärkidega seotud riske ja teeb järelevalvet kontroll- ja aruandlustegevuse üle. AS Norma juhatus on kehtestanud oma otsusega AS Norma kontserni siseteabe hoidmise reeglid. Juhatus peab järgima nõukogu seaduslikke korraldusi. 2007. aastal toimus AS Norma juhatuse ja nõukogu vahel pidev andmevahetus, sh. esitas juhatus nõukogule regulaarselt ülevaateid AS Norma majandustegevusest ja finantsseisundist. Juhatusel puuduvad volitused aktsiaid emitteerida ja tagasi osta.

Koosseis ja tasu

Nõukogu valib ja kutsub tagasi juhatuse liikmed ja nimetab ametisse juhatuse esimehe, kelleks 2007. aastal oli Peep Siimon. Juhatusel on viis kuni kaheksa ja nad valitakse kolmeks aastaks. Vähemalt pooled juhatuse liikmed peavad olema Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide või Šveitsi elanikud. Juhatusel ei tohi samal ajal olla nõukogu liikmeks. 2007. aastal olid AS Norma juhatuse liikmeteks Peep Siimon, Ivar Aas, Ülle Jõgi, Kaido Salurand, Garri Krieger ja Stig Carlsson. Juhatusel ametiaeg lõpeb 19. veebruaril 2010. Juhatusel on sätestatud iga juhatuse liikmaga sõlmitud ametilepingus.

Juhatusel makstakse tasu vastavalt iga juhatuse liikmaga sõlmitud juhatuse liikme lepingule. Juhatusel liikmete tasustamise alused 2007. aastal on kajastatud tegevusaruande teistes osades. Juhatusel liikmetele lisatasude maksmine toimub vastavalt nõukogu poolt seatud finantseesmärgi ja strateegiliste eesmärkide täitmisele. Finantseesmärgi täitmise kriteeriumiks on auditeeritud aasta kasumi kasv võrreldes eelneva aruande aastaga. Pikemaajalised strateegilised eesmärgid seatakse nõukogu poolt ning nende põhjal kehtestab nõukogu juhatusele igal aastal konkreetsed eesmärgid ja nende täitmise kriteeriumid. Eesmärkide täitmist hinnatakse kord aastas nõukogu poolt.

Huvide konflikt

Juhatusel liikmel on keelatud konkureerida AS-iga Norma ilma nõukogu nõusolekuta. Aruande koostamiseni 2008. aastal ei ole nõukogule teatatud ühestki olulisest tehingust AS Norma ja tema juhatuse liikmete või juhatuse liikmetega seotud isikute vahel või muust huvide konfliktist.

Seega järgiti 2007. aastal AS Norma juhatuse töös tava juhiseid.

Nõukogu

Ülesanded

Nõukogu tegeleb AS Norma tegevuse pikemaajalise planeerimisega ja üldise tegevuskavaga, muu hulgas teeb järelevalvet juhatuse tegevuse üle, töötab välja äriplaanid, kinnitab aastaelarveid ja investeeringute eelarve. Nõukogu annab aru aktsionäride üldkoosolekule. Nõukogu nõusolek on vajalik selleks, et teha aktsiaseltsi nimel tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamist, eelkõige tehingute tegemiseks, millega kaasneb osaluse omandamine ja käsutamine teistes ühingutes, tütarettevõtete asutamine või nende tegevuse lõpetamine, tehingud kinnisasjadega, investeeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud kulutuste summa jne. Nõukogu ei ole moodustanud komisjone.

Koosseis ja tasu

Nõukogul on hetke seisuga kuus liiget, kes on aktsionäride üldkoosoleku poolt valitud ametisse kolmeks aastaks: Magnus Lindquist, Pär Malmhagen, Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark ja Leif Berntsson. Järgmised nõukogu liikmed omavad sidemeid AS-i Norma kontrollitava äriühinguga Autoliv AB: Magnus Lindquist, Leif Berntsson ja Pär Malmhagen. Aare Tark on enda poolt kontrollitava õigusteenuse osutaja kaudu olnud ärilistes sidemetes AS-iga Norma, kuid teenuse osutaja ei ole saanud nimetatud teenuse eest olulisel määral tasu ning seega saab Aare Tark'at lugeda sõltumatuks nõukogu liikmeks. Praeguste liikmete ametiaeg lõpeb vastavalt: Magnus Lindquist ja Pär Malmhagen 14. mail 2010. a; Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark ja Leif Berntsson 15. mail 2008. aastal. Põhikirja järgi võib enamusaktsionär aktsionäride üldkoosolekute vahelisel ajal kutsuda tagasi ja nimetada ametisse kuni kolm nõukogu liiget juhul, kui see vajadus tekib varem kui üks kuu enne järgmist aktsionäride üldkoosolekut.

Nõukogu liikmed valivad endi seast nõukogu esimehe, kes hakkab korraldama nõukogu tööd. Alates 15.05.2007. tegutseb nõukogu esimehena Magnus Lindquist.

Aktionäride üldkoosoleku poolt 25. aprillil 2000.a vastu võetud otsuse kohaselt otsustati nõukogu liikmete tasustamine. AS Norma nõukogu liikme töötasu on 10 000 krooni kuus ja nõukogu esimehe töötasu on 12 000 krooni kuus. Nõukogu liikmetele ei maksta tasu tööülesannete täitmise lõpetamisel.

Huvide konflikt

Nõukogu liige ei tohi hääletada nõukogu koosolekul, kui otsustatakse tema ja AS-i Norma vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist, samuti nõukogu liikmaga seotud isiku või äriühingu, milles nõukogu liikmel on oluline osalus, ja aktsiaseltsi vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist. Nõukogu liikmel on keelatud ilma aktsionäride üldkoosoleku vastava otsuseta konkureerida AS-iga Norma. Nõukogu liikmed ei ole aruande koostamiseni 2008. aastal juhatusete teatanud ühestki huvide konfliktist.

Seega järgiti 2007. aastal AS Norma nõukogu töös tava juhiseid.

Teabe avaldamine

AS Norma on avanud kodulehekülje aadressil www.norma.ee ja avaldab otse koduleheküljel või Tallinna Börsi kodulehele suunavate linkide kaudu järgmisi andmeid: põhikiri, majandusaasta aruanded ja vahearuanded ning finantskalender. Koduleheküljel ei ole kättesaadav info juhatuse ja nõukogu kehtivate koosseisude kohta ja audiitorite kohta (tava p 5.3.), samas on teave kõigi juhatuse ja nõukogu koosseisude muudatuste kohta ning info audiitorite kohta avaldatud Tallinna Börsi infosüsteemis vastavalt Tallinna Börsi reglemendis kehtestatud korrale. 2007. aastal ei toimunud pressikonverentse. Investoritega toimusid kohtumised 30.oktoobril 2007, 16.novembril 2007 ja 21.novembril 2007.a, sellekohane info leidub AS Norma koduleheküljel.

Jrk nr	Kuupäev	Börsiteate pealkiri
1	24. oktoober 2007	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 3. kv. ja 9 kuud 2007 aastal
2	25. juuli 2007	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 2 kv. ja 6 kuud
3	12. juuni 2007	Ühinemine tütarettevõtjaga
4	01. juuni 2007	AS Norma uute nõukogu liikmetega seonduv informatsioon
5	15. mai 2007	Nõukogu koosoleku otsus
6	15. mai 2007	Korralise üldkoosoleku otsused
7	25. aprill 2007	Esialgsed auditeerimata majandustulemused 1. kvartalis 2007. aastal
8	04. aprill 2007	Täiendatud AS Norma korralise üldkoosoleku päevakord
9	07. märts 2007	AS Norma nõukogu esimees Jörgen Svensson suri
10	20. veebruar 2007	PARANDUSTEADE: AS Norma korralise üldkoosoleku päevakord
11	20. veebruar 2007	AS Norma korralise üldkoosoleku päevakord
12	20. veebruar 2007	Ühinemine tütarettevõtjaga
13	07. veebruar 2007	Majandustulemused 4.kv. ja 12 kuud 2006. aastal

Seega järgis AS Norma 2007. aastal teabe avaldamisel tava juhiseid, välja arvatud tava punktis 5.3. sätestatud juhiseid, mida järgiti osaliselt.

Finantsaruandlus ja auditeerimine

Aruandlus

AS Norma konsolideeritud raamatupidamisaruanded on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus kohaldatavate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja ajaloolise kulu põhjal, kui raamatupidamise sise-eeskirju käsitlevas peatükis ja konsolideeritud raamatupidamisaruannete hinnangutes ei ole sätestatud teisiti.

AS Norma on kohustatud avaldama kvartaalseid esialgseid ja lõplikke vahearandeid ning auditeeritud majandusaasta aruande kohe pärast selle kinnitamist nõukogu poolt.

Esiagne aruanne	Lõplik aruanne	Esiagne aruanne	Lõplik aruanne	Esiagne aruanne	Lõplik aruanne	Esiagne aruanne	Lõplik aruanne
I kv	I kv	II kv	II kv	III kv	III kv	IV kv	IV kv
25. aprill 2007	31. mai 2007	25. juuli 2007	30. august 2007	24. oktoober 2007	30. november 2007	30. jaanuar 2008	29. veebruar 2008

Auditeerimine

AS Norma audiitorite arv ja nimed määratakse aktsionäride üldkoosoleku otsusega. Alates 2005. aastast on AS Norma audiitoriks Ernst & Young Baltic AS. 15.05.2007. a toimunud korraline üldkoosolek otsustas kinnitada AS Norma audiitoriks tähtajaga I (üks) aasta audiitorühing Ernst & Young Baltic AS ning määras, et audiitorile makstava tasu suuruse otsustab nõukogu, kes sõlmib audiitoritega ka lepingu.

Personalipoliitika

Töötajate kaasamine tööprotsesside ja -keskkonna arendamisse ning investeerimine personali arendamisse ja koolitusse.

AS Norma personalipoliitika keskseks teemaks on kõikide töötajate kaasamine tööprotsesside ja -keskkonna arendamisse. Autolivi tootmisüsteemi rakendamise abil toimub järjepidev töötajate kaasamine ettevõtte pidevasse parendusprotsessi. 25% kontserni töötajatest osales erinevates töötubades. Töötajad esitasid 2007. aastal 3051 (2006: 2786) parendusettepanekut. Ressursside efektiivsema rakendamise abil juurutati 74% rakendamisele kuuluvatest ettepanekutest, mis oli 20% võrra rohkem kui eelnenud aastal. 2007. aastal tõsteti töötubade ja ettepanekute tseremooniatel esile ja presenteeriti ettevõtte töötajatele 8 töötuba ning tunnustati 12 parendusettepaneku tegijat.

Töötajate arendamisel rakendati lisaks tavapärastele sise- ja väliskoolitustele, erialasele, kvaliteedi-, juhtimis- ja keeleõppele väljaõpet teistes Autolivi ettevõtetes, peamiselt Rootsis, Prantsusmaal, Saksamaal ja Türgis. 31 spetsialisti viibisid välisriikides koolitusel kokku 443 tööpäeva. Autolivi tippjuhtidele mõeldud globaalsetes koolitusprogrammides osales AS Norma 2 juhtivtöötajat.

Autolivi kontsern värbab igal aastal lahkuvate ja edutatud võtmeisikute asenduseks globaalsel tasemel 70% juhtivatest töötajatest kontserni seest. Sellega seoses on Autolivis algatatud üleilmne noorte talentide otsimise programm (*High Potential Program*). AS-st Norma osaleb programmis 7 töötajat. Lisaväärtusena saame projektis osaledes juhtida AS Norma võtmeisikute asendamisega seonduvat riski.

Uute spetsialistide, eelkõige inseneride leidmine on Eesti pingestunud tööjõuturul üha raskem ülesanne. 2007. aastal sõlmiti AS-s Norma tööleping 14 (2006: 21) spetsialistiga, neist 8 (2006:11) töötavad inseneridena. Noorte inseneride värbamiseks teeb AS Norma jätkuvalt koostööd Tallinna Tehnikaülikooliga ning tehnikaüliõpilasi koondava tudengiorganisatsiooniga BEST Estonia.

Tööohutus ja töötervishoid

Töötaja on ettevõtte jaoks hindamatu väärtusega.

Ettevõtte töökeskkond, tootmistehnoloogia, tehtav töö – kõik muutub päev-päevalt töötajasõbralikumaks, kuid samas ka keerukamaks ja nõudlikumaks.

Ohutuse tagamiseks ja töötajate tervise kaitseks pidevalt uuenevates tingimustes on ettevõttes 2007. a. kehtestatud ajakohaseid lisanõudeid ning täiendatud töökeskkonnaalaseid koolitus-, järelevalve- ja seireprotseduure.

EL 2007.a. tööohutusealane kampaania KERGENDA KANDAMIT suunas taas kogu töötava Euroopa, aga ka meie ettevõtte pilgus tööga seotud luu-lihaskonna vaevustele. Töökoha ja tööprotsessi ergonoomika on töötajate tervise ja ettevõtte edasise edu tagamiseks üks olulisemaid tegevusvaldkondi. Töötajad kasutavad ka meelsasti ettevõttes loodud täiendavaid võimalusi haigestumiste ennetamiseks ning tööväime taastamiseks.

Ettevõtte tööohutuselased statistilised näitajad 2007. a. (näit. *incident rate* langus 13% võrreldes eelneva aastaga) ning riskihindamise tulemused on tõenduseks, et töökeskkonna süsteemne parendustegevus on tänu töötajate heale informeeritusele ja huville ning tõhusale ettevõttesisesele koostööle vilja kandnud.

Mõjud keskkonnale

Meie eesmärgiks on valmistada tooteid nii, et nende keskkonnamõjud valmistamisel, kasutamisel ja kasutusest kõrvaldamisel oleksid minimaalsed, kuid mitte järele andes toote kvaliteedi ja ohutuse arvel.

Tootmistevõimega seotud keskkonnamõjude paremaks ohjeks rakendatakse ISO 14001-le sertifitseeritud keskkonnanähtimissüsteemi ja täidetakse kohaldatavaid seadusandlikke ning AS Norma keskkonnakompleksloa nõudeid.

Keskkonnavalasid tegevused AS-s Norma on suunatud materjalide ja loodusressursside efektiivsemale kasutamisele ning keskkonnamõjude vähendamisele, toodete ja protsesside pidevale parendamisele.

2007. aastal parandati jäätmete sorteerimist ja suurendati korduvkasutusse suunatavate jäätmete - galvaaniliste pinnakatete setete, paberi ja papi, polüesterlindi jäätmete koguseid.

Kontserni keskkonnapoliitika ja keskkonnavalasid eesmärkides esitatud põhisuunisteks on:

- suhtuda äritegevuses vastutustundlikult keskkonda ning hoolivalt oma töötajatesse, klientidesse ja ühiskonda,
- täita EV seadusandlikke ja kliendi nõudeid, mis on rakendatavad AS Norma tegevustele,
- valmistada tooteid nii, et nende keskkonnamõjud valmistamisel, kasutamisel ja kasutusest kõrvaldamisel oleksid minimaalsed, kuid mitte tehes järeleandmisi toote kvaliteedi ja ohutuse arvel,
- kasutada loodusressursse ja materjale säästlikult,
- vähendada heitmete ja saasteainete suunamist keskkonda,
- ära hoida keskkonna avariiline saastamine,
- arendada oma töötajate keskkonnateadlikkust ja motiveerida keskkonnapoliitika rakendamiseks igapäevases töös.

Arengusuunad ja olulisemad planeeritavad investeeringud

Arengusuunad

Fookus on suunatud autoohutusrihmade komponentide müügi laiendamisele.

AS Norma lähiaastate eesmärgiks on oma turupositsiooni hoidmine võtmeklientide juures ning turvavarustuse komponentide ja koostude oluline müügi kasvu saavutamine rahvusvahelise autotööstuse tarnijate turusegmendis.

2008. aastal jätkub komponenditootmise arendamine nii Autolivis toodetavate autoohutusrihmade tarbeks kui ka uutele võimalikele klientidele rahvusvahelises autotööstuses. Pikemaajaliseks eesmärgiks on viia turvavarustuse komponentide tootmine AS-s Norma uuele kvaliteetivõimele ning kvantitatiivsele tasandile. Konkurentsivõime tõstmiseks on vaja klientidele pakkuda praegusest laiemat toote- ja tehnoloogiavalikut.

Ohutusrihmade koostamises ei ole 2008. aastal uute mudelite juurutamise plaane, seetõttu on võimalik veelgi enam panustada produktiivsuse ja efektiivsuse saavutamisele.

Järjepidev APS (Autolivi tootmissüsteem - Toyota Production Systemi analoog) rakendamine kõikide töötajate kaasamisega efektiivsuse tõstmiseks, kulude vähendamiseks ning eelkõige toodete stabiilse kvaliteedi tagamiseks on prioriteediks ka lähiaastatel.

Planeeritavad suuremad investeeringud

Investeeringud peavad lisaks tavapärase tootmise tagamisele toetama kontserni arenguplaane laiendada komponentide tootmist. Konkreetsetelt saab välja tuua investeeringud mõõtetehnikasse, plastmassi- ja metallitöötlemisseadmetesse ja -tehnoloogiatesse.

Olulisemad uurimis- ja arendustegevuse projektid

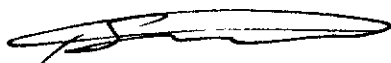
2008. aastal jõuab lõpule AVTOVAZ Priora teise faasi mudeli autoohutussüsteemide väljatöötamine koostöös Autolivi inseneridega. Süsteemi koosseisu kuulub lisaks esimese faasi mudelitel juba kasutatavale juhi turvapadjale ja juhtelektroonikale ka kaassõitja turvapadi ja celpinguti ning jõupiirajaga turvarihmad esiistmetel.

Jätkatakse metalli struktuuri uurimistööd ja osaletakse stantside standardiseerimise töörühmas.

AS Norma
Konsolideeritud 2007. a majandusaasta aruanne

AS Norma juhatusele ei ole teada olulisi sündmusi, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis võiksid oluliselt mõjutada kontserni majandustulemusi.

Peep Siimon

Juhatuse esimees

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Juhatuse kinnitus raamatupidamise aastaaruandele

Käesolevaga deklareerime oma vastutust lehekülgedel 19 kuni 44 esitatud AS-i Norma konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitame, et:

- 1) raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestusmeetodid on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- 2) raamatupidamise aastaaruanne kajastab kontserni finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid õigesti ja õiglaselt;
- 3) emaettevõtte ja teised kontserni kuuluvad äriühingud on jätkuvalt tegutsevad äriühingud.

Peep Siimon

Juhatuse esimees

Ivar Aas

Juhatuse liige

Ülle Jõgi

Juhatuse liige

Garri Krieger

Juhatuse liige

Kaido Salurand

Juhatuse liige

Stig Carlson

Juhatuse liige

Tallinn, 20. veebruar 2008

Konsolideeritud bilanss

Tuhandetes kroonides

Aktiva (vara)	31.12.2007	31.12.2006	Lisa nr.
Käibevara			
Raha ja pangakontod	86 588	90 918	1
Finantsvarad	453 643	418 787	2
Nõuded	167 331	129 794	3
Ettemaksed	1 371	1 242	4
Varud	105 970	93 919	5
Käibevara kokku	814 903	734 660	
Põhivara			
Pikaajalised nõuded	307	378	7
Materiaalne põhivara	230 304	248 757	8
Immateriaalne põhivara	11 666	13 818	9
Põhivara kokku	242 277	262 953	
Aktiva (vara) kokku	1 057 180	997 613	
Passiiva (kohustused ja omakapital)			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad	148 885	128 923	11
Ettemaksed	815	1 138	12
Lühiajalised kohustused kokku	149 700	130 061	
Kohustused kokku	149 700	130 061	
Omakapital			
Aktiakapital nominaalväärtuses	132 000	132 000	13
Kohustuslik reservkapital	13 200	13 200	
Jaotamata kasum	762 280	722 352	22
Omakapital kokku	907 480	867 552	
Passiiva (kohustused ja omakapital) kokku	1 057 180	997 613	

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 24 kuni 30 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 31 kuni 44 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud kasumiaruanne
Tuhandetes kroonides

	2007	2006	Lisa nr.
Müügitulu	1 263 942	1 047 493	14
Müüdnud toodangu kulu	-1 072 997	-881 179	15
Brutokasum	190 945	166 314	
Turustuskulud	-28 567	-16 820	16
Tootearenduskulud	-30 461	-35 179	17
Üldhalduskulud	-31 861	-25 684	18
Muud äritulud	5 447	6 194	19
Muud ärikulud	-1 281	-3 365	20
Ärikasum	104 222	91 460	
Finantstulud	20 645	14 249	21
Finantskulud	-324	-262	21
Kasum enne maksustamist	124 543	105 447	
Tulumaks	-18 615	-19 715	22
Aruandeaasta kasum	105 928	85 732	
 Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta kroonides	 8,02	 6,49	 13

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 24 kuni 30 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 31 kuni 44 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes kroonides

	Aktiakapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2005	132 000	13 200	702 620	847 820
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	85 732	85 732
31.12.2006	132 000	13 200	722 352	867 552
31.12.2006	132 000	13 200	722 352	867 552
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	105 928	105 928
31.12.2007	132 000	13 200	762 280	907 480

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktiakapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 24 kuni 30 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 31 kuni 44 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

For identification purposes only

 ERNST & YOUNG
2002-2007

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Tuhandetes kroonides

Rahavood äritegevusest	2007	2006	Lisa nr.
Ärikasum	104 222	91 460	
Korrigeerimised:			
Kasum materiaalse põhivara likvideerimisest	-455	-682	19
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon	62 267	61 380	8,9
Põhivara allahindlus	66	0	8
Äritegevusega seotud käibevara vähenemine:			
Lühiajaliste nõuete, v.a. laenude ja intresside muutus	-37 689	-18 857	3,4
Varude muutus	-12 051	-4 137	5
Kohustuste vähenemine:			
Kreditoorse võlgnevuse muutus	19 962	34 424	11
Ettemaksete muutus	-323	-2 237	12
Eraldise muutus	0	-2 094	
Rahavood äritegevusest kokku	135 999	159 257	
Rahavood investeerimisest			
Materiaalse põhivara müük	1 214	2 432	
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-42 487	-38 351	8,9
Väljaantud laenud	-90	-80	7
Tagasisaadud laenud	184	129	7
Finantsvarade soetamine	-724 370	-623 406	
Finantsvarade müük	690 501	481 679	
Saadud intressid	19 626	12 038	
Rahavood investeerimisest kokku	-55 422	-165 559	
Rahavood finantseerimisest			
Dividendide tulumaksu tasumine	-18 615	-19 715	22
Makstud dividendid	-66 000	-66 000	13
Rahavood finantseerimisest kokku	-84 615	-85 715	
Neto rahavoog	-4 038	-92 017	
Muutused rahas ja raha ekvivalentides			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:	90 918	183 029	
Juurdekasv/vähenemine	-4 038	-92 017	
Valuutakursi mõju	-292	-94	21
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus, sh.:	86 588	90 918	
raha ja pangakontod (sh. tähtajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud)	38 990	29 120	1
intressifondi osakud	47 598	61 798	1

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 24 kuni 30 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 31 kuni 44 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Üldinformatsioon

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtte") ja tema tütarettevõtte (edaspidi koos ka "kontsern") põhitegevuseks on autodele turvasüsteemide ja nende detailide valmistamine, müük ning põhitegevusega seonduvate arendustööde teostamine. Põhitootmise tarbeks kasutatavad tehnoloogiad on metallitöötlamine, plastivalamine, detailide galvaaniline katmine ja toodete koostamine.

AS Norma kontserni kuulus 2007. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtte:

Ettevõtte nimi	Osalus	Asukoht
Norma-Osvar ZAO	100%	Venemaa

Varem kontserni kuulunud 100%-lise tütarettevõtte AS Tööriistavabrik otsustas AS Norma nõukogu 20.02.2007 toimunud koosolekul ühendada emaettevõttega. Ühendamise eesmärgiks on tootmise efektiivsuse tõus ja administratiivkulude vähenemine AS Norma kontsernis. 4. septembril 2007 tehti äriregistris kanne AS Tööriistavabriku ühendamise kohta AS-ga Norma alates 01.01.2007.a.

AS Norma osalus tütarettevõtte omakapitalis võrdub tema osalusega hääleõiguslikes aktsiates.

Kontsernis töötas 2007. a. lõpus 972 inimest, sealhulgas AS-s Norma 968 inimest (2006.a lõpus vastavalt 947 ja 875 inimest).

AS Norma on registreeritud ja tegutseb Eesti Vabariigis, Tallinnas, Laki tn. 14. AS-i Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Väärtuspaberibörsi põhinimekirjas, lisaks kaubeldakse AS Norma aktsiatega (GDR) veel Frankfurdi ja Berliini börsidel. AS-i Norma emaettevõtte on Autoliv AB ja Autoliv-i kontserni emaettevõtte on Autoliv Inc.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnangud

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil, v.a. juhtudel, mis on kirjeldatud järgnevates arvestusmeetodites teisiti (näiteks teatud finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglases väärtuses). Aruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäeva seisuga pole Kontserni poolt rakendatud IFRS standarditel ning Euroopa Liidu poolt heaks kiidetud IFRS standarditel vahet, arvestades hetkeseisu IFRS-ide heakskiitmises Euroopa Liidu poolt ning Kontserni tegevusalasid.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Võrreldes varasemate aastatega on raamatupidamise aastaaruandes on avalikustatud lisainformatsiooni seoses uute ning muudetud raamatupidamisstandarditega.

Majandusaasta jooksul vastu võetud uued IFRS standardid

Alates 01.01.2007 on rakendunud mitmed muudatused kehtivate standardite tekstides ning uued IFRS standardid ja IFRIC tõlgendused – IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave; IAS 1 Finantsaruannete esitamine – kapitali kohta avaldatav teave; IFRIC 7 Korrigeerimise kohaldamine vastavalt standardile IAS 29 Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades; IFRIC 8 IFRS 2 rakendusala; IFRIC 9 Varjatud tuletisinstrumentide ümberhindlus; IFRIC 10 Vahearuandlus ning väärtuse langus.

Kontsern on võtnud vajadusel kasutusele majandusaasta jooksul kehtima hakanud ülalpool loetletud standardid ning on samuti vajadusel kohandanud võrdlusandmeid vastavaks käesoleva aasta aruannete esitusviisile.

Uute ja muudetud standardite vastuvõtmine ei mõjuta kontserni omakapitali seisuga 31.12.2007.

Uued IFRS standardid ja tõlgendamine

Kontsern on otsustanud mitte rakendada varakult järgnevaid standardeid ning tõlgendusi (juba vastu võetud või peatselt vastu võetavad Euroopa Liidu poolt):

- IFRS 8 Äritegevuse segmendid (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2009).
- Muudetud IAS 23 Laenukasutuse kulutused (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2009). See standard ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- Muudetud IAS 1 Finantsaruannete esitamine (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2009). See standard ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- Muudetud IFRS 3 Äritühendused (kehtib majandusaastadele alates 01.07.2009). See standard ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- Muudetud IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded (kehtib majandusaastadele alates 01.07.2009). See standard ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- Muudatustega IFRS 2 Aktsiapõhine makse Omandi üleandmise tingimused ning tühistamised (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2009). Need muudatused ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- Muudatustega IAS 32 Finantsinstrumentid: avalikustamine ja esitamine ning IAS 1 Finantsaruannete esitamine – Mütav finantsinstrument ning likvideerimisel tekkivad kohustused (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2009). Need muudatused ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- IFRIC 11 "IFRS 2 – Tehingud grupi ja omaaktsiatega" (kehtib majandusaastadele alates 01.03.2007).
- IFRIC 12 Teenuse kontsessioonileping (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2008). See tõlgendus ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- IFRIC 13 Klientide lojaalsusprogrammid (kehtib majandusaastadele alates 01.07.2008). See tõlgendus ei ole veel kinnitatud Euroopa Liidu poolt.
- IFRIC 14 "IAS 19 – Kindlaksmääratud hüvitistega plaani piirang, minimaalsed rahastamisnõuded ja nende omavaheline mõju" (kehtib majandusaastadele alates 01.01.2008). Seda tõlgendust ei ole kinnitatud Euroopa Liidu poolt.

Kontsern veel hindab uute standardite ning tõlgenduste praktilisi tagajärgi ning nende rakendamise mõju raamatupidamise aastaaruandele.

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i Norma ning selle tütarettevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt.

Tütarettevõtted on ettevõtted, milles kontsernile kuulub rohkem kui pool hääleõiguslikest aktsiatest või kontsern kontrollib muul moel ettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle ostukuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Tütarettevõtted koostavad oma finantsaruandeid sama perioodi kohta ja kasutavad oma aruannete koostamisel olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Välisvaluutad

Emaettevõtte arvestusvaluuta on Eesti kroon, mis on ka käesoleva aruande esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks. Kuigi ettevõtte mitmed ostu- ja müügilepingud on viidud euro alusele on ettevõtte arvestus- ning esitusvaluutaks siiski Eesti kroon, kuna Eesti krooni kurss on euroga fikseeritud ning valuutakursi erinevusi ei saa tekkida.

Kõik välisvaluutas toimunud kontserni tehingud on kajastatud Eesti kroonides, vastavalt tehingupäeval kehtinud Eesti Panga kursile. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Kasumid / kahjumid äritegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud" ning investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest real "finantstulud /kulud".

Välisriigis asuva tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro. Kõik tehingud ning varade ja kohustuste saldod hinnatakse ümber Eesti Panga kehtiva valuutakursiga. Kuna Eesti kroon ja euro on omavahel fikseeritud kursiga seotud (1 euro = 15.6466 Eesti krooni), siis ei teki ümberhindamisel valuutakursside vahesid, mida peaks kajastama otse omakapitalis.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadeposiitide saldod ning muid vabalt kaubeldavaid likviidseid väärtpabereid (näiteks intressifondi osakud).

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulaatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse väärtusega tuletisinstrumendid),
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatakse hoida kuni lunastustähtajani),
- laenud ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded),
- müügiotel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse; kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil selliseid investeeringuid ei olnud).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval õiglasesse väärtusesse. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Eesti Panga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Kasumid/kahjumid õiglase väärtuse muutustest kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud" või "finantskulud". Intressid ja dividendid esimese grupi finantsvaradest kajastatakse samuti kasumiaruandes real "finantstulud" või "finantskulud".

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laenusid ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdiseväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitulu laenudelt, nõuetelt ja lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Tütarettevõtte kajastamine ematettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes, nii nagu nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

Ematettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Raamatupidamise seadusega ning need ei ole ematettevõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded mõistes.

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud ematettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse test hindamaks, kas investeeringu kaetav väärtus (kõrgem kahest – õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus) on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlusest tekkiv kulu kajastatakse ematettevõtte kasumiaruandes finantskuluna. Juhul, kui olukord muutub ja allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis varem kajastatud allahindlus tühistatakse. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, finantstuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui ematettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba omakapitali arvelt, mille tütarettevõtte oli teeninud välja enne tema soetamist kontserni poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeeringu vähendusena.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest normaalse tootmismahu korral). Ladudes ja tootmises olev toomaterjal ning ostutooted on kajastatud soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast ning ostuga seotud veokuludest, mittetagastatavatest maksudest ja muudest ostuga seotud kulutustest.

Varud on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "müüdü toodangu kulu".

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetusmaksumus ületab 40 tuhandet krooni ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvele võetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kas klassifitseerimisel müügiootel põhivaraks või vara eemaldamiseni kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse bilansis nii soetusmaksumust kui akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o. soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil (v.a. rakiste puhul), lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, järgnevalt:

Ehitised	8 - 20 aastat
Masinad ja seadmed	4 - 11 aastat

IT seadmed	3 - 7 aastat
Muu inventar	5 - 7 aastat

Rakiste puhul rakendatakse tegevusmahupõhist amortisatsiooni arvutamise meetodit.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varana, määrares neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara objektide amortisatsiooninormid, -meetodid ja lõppväärtus vaadatakse iga majandusaasta lõpul üle ja vajadusel muudetakse. Muutust käsitletakse muutusena raamatupidamislikes hinnangutes.

Müügiootel põhivara kajastatakse kas vara bilansilises väärtuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügiga seotud kulutused, olenevalt kumb on madalam. Müügiootel põhivara ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidine mõõtmine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga. Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses miinus akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse langused tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast:

Ostetud litsentsid	3-10 aastat
--------------------	-------------

Piiratud kasutuseaga immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulu".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks tuleb igal bilansipäeval viia läbi väärtuse test. Kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid ei eksisteerinud.

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimustulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui Kontsern suudab tõestada et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik, Kontsern kavatseb immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa, Kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa, on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu, Kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul. Finantskohustustega kaasnev kulutused (sh. intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kontserni kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab

usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid, mille realiseerumist hindab juhtkond ebatõenäoliseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Ettevõtte tulumaks

Eestis registreeritud ettevõtted:

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 (2007. a kehtis maksumäär 22/78 ning ka edaspidi väheneb maksumäär 1% võrra aastas kuni 20/80-ni 2009. a) netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni Eestis registreeritud ettevõtete vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 22.

Venemaal registreeritud ettevõtted:

Vastavalt Venemaa tulumaksuseadusele on ettevõtte puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega, Venemaal tulumaksuga maksustatav (maksumäär on 24%).

Edasilükkunud tulumaks on kajastatud kohustusemeetodil kõigi bilansikuupäeval esinevate ajutiste erinevuste kohta varade ja kohustuste maksustamisbaasi ja nende bilansilise väärtuse vahel raamatupidamisarvestuses. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ainult siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekivad kasumid, mille arvelt saab edasilükkunud tulumaksuvara kasutada.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena ja edasilükkunud tulumaksu-kohustus või -nõue pikaajalise kohustuse või põhivarana.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Kontsern, mis kuulub omakorda Autoliv'i kontserni käsitleb seotud osapooltena:

- a) AS Norma emaettevõtet ning Autoliv kontserni emaettevõtet;
- b) teisi Autoliv kontserni kuuluvaid ettevõtteid;
- c) kontserni ja tema emaettevõtte juhtkonna võtmeisikuid ning
- d) eelmises punktis nimetatud isikute lähisugulasi ja nende poolt kontrollitavaid ettevõtteid.

Müügitulu arvestus

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Vahendatavatest teenustest tulenev tulu kajastatakse kasumiaruandes saldeerituna nende teenustega seotud kulutustega.

Intressitulu kajastatakse intressi viitlaekumisena, mille arvestamisel kasutatakse efektiivse intressimäära meetodit. See on intressimäär, mida rakendades finantsinstrumendist, tema oodatava kestvuse jooksul, tulenevad tuleviku rahavood diskonteeruvad instrumendi bilansilise väärtuseni.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi puhul võetakse vara ja kohustus rentniku bilanssi arvele renditud vara õiglasest väärtuses või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Makstud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksede nüüdisväärtusega, pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tuluse määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes konstantne.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu materiaalse põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispõhimõtetest. Saadud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Segmendi aruandlus

Kontserni esmaseks segmendi vormiks on tegevusala segmendid ning teiseseks segmendi vormiks on segmendid geograafilises lõikes.

Kontsernis valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmade ja autoohutussüsteemide. Muud tooted (auto turvasüsteemide komponendid, autodetailid, metallitööd, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest ja varadest eraldi võetuna alla 10% ja seega ei ole neid eraldi segmentidena avalikustatud.

Kulude jaotus on vastavuses toote osatähtsusega käibes. Varade (v.a. raha, aktsiad ja muud väärtpaberid ning laenud), kohustuste ja investeeringute jaotuse aluseks on nende seos segmendiga. Amortisatsioonikulu ja põhivara allahindlus on jaotatud vastavalt põhivara proportsioonile segmentide lõikes. Need kulud, varad ja kohustused, mis ei ole seotud otseselt ühegi segmendiga, vaid on seotud kontserni kui terviku administreerimise, investeerimise ja finantseerimisega, on avalikustatud kontserni jagamatute kulude, varade ja kohustustena.

Olulised otsused ja hinnangud

Rakendades raamatupidamisprintsipi on emajärgne juhtkond otsustanud, et teatud võlakirju hoitakse nende lunastusperioodi lõpuni. Sellest otsusest tulenevalt on kajastatud neid võlakirju korrigeeritud soetusmaksumuses, mitte õiglasest väärtuses.

Lisad konsolideeritud finantsaruannetele

		Tuhandetes Eesti kroonides	
		31.12.2007	31.12.2006
1. Raha ja raha ekvivalendid		694	3 000
Kassa ja pangakontod		38 297	26 120
Lühiajalised deposiidid tähtajaga alla 3 kuu		47 597	61 798
Hansapanga Intressifondi osakud		86 588	90 918

2007. aasta lõpu seisuga oli deponeeritud lühiajalisi deposiite alla 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi deposiite kommertspankades tootlusega 3,0-5,45% (2006: 3,1%) tootlusega summas 8 567 (2006: 26 120) tuhat krooni; ning
- Autolivi finantsturgude divisjoni oli deponeeritud lühiajalisi deposiite tootlusega 4,754-5,175% summas 29 729 (2006: 0) tuhat krooni.

Osakud on kajastatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglase väärtuse määramisel on kasutatud osakute turuväärtust.

		Tuhandetes Eesti kroonides	
		31.12.2007	31.12.2006
2. Finantsvarad		449 422	404 600
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu		4 221	3 234
Intressikasvikud		0	10 953
Võlakirjad		453 643	418 787

2007. aasta lõpu seisuga oli deponeeritud lühiajalisi deposiite üle 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi deposiite kommertspankades 4,4% (2006: 3,81%) tootlusega summas 17 013 (2006: 16 564) tuhat krooni; ning
- Autolivi finantsturgude divisjonis oli deponeeritud lühiajalisi deposiite tootlusega 5,018-5,327% (2006: 3,354-4,1%) summas 432 409 (2006: 388 036) tuhat krooni.

Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu on määratud õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kuna neid kasutatakse soodsatelt intressimäära kõikumistelt lühiajaliste kasumite teenimiseks. Selline määratlus on vastavuses ettevõtte investimisstrateegiaga teenimaks konkurentsivõimelist tulu likviidsetelt varadelt. Seetõttu kasutatakse mitmesuguseid tooteid, nagu erinevaid deposiite ning intressifondi osakuid. Neid tooteid käsitletakse ühtse kogumina ning nad on määratud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kogu krediidiriski bilansikuupäeva seisuga väljendab deposiitide ning intressikasvikute summa (vt. tabel Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad).

Võlakirjadena on 2006 aasta lõpu seisuga kajastatud 700 tuhande euro väärtuses Sampo panga võlakirju, tootlusega 3k EURIBOR+0,90%. Võlakirjad lunastati 29.01.2007.

Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad		Lisa	31.12.2007	31.12.2006
Hansapanga Intressifondi osakud	Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	1	47 597	61 798
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	449 422	404 600
Intressikasvikud	Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	4 221	3 234
Võlakirjad	Lunastustähtajani hoitavad investeeringud	2	0	10 953
Laekumata arved ning reserv	Laenud ja nõuded	3	162 333	125 648
Muud lühiajalised nõuded	Laenud ja nõuded	3	420	1 411
Pikaajalised nõuded	Laenud ja nõuded	7	307	378
Finantskohustused	Amortiseeritud soetusmaksumus	11	138 761	118 853

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
3. Nõuded		
Ostjatelt laekumata arved (mitte seotud osapooled)	113 786	68 893
Autoliv kontserni kuuluvate ettevõtete võlg (vt. lisa 24)	48 547	57 284
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	0	-529
Muud lühiajalised nõuded	420	1 411
Käibemaksu ettemaks	4 578	2 735
	167 331	129 794

31.12.2006.a. seisuga oli 77,5% ebatõenäoliselt laekuvatest arvetest seotud Rootsi firmaga Ortho Safe.

	31.12.2007	31.12.2006
Tähtpäev ees	158 212	120 096
Aegunud 30 päeva	3 791	3 461
Aegunud 60 päeva	79	2 025
Aegunud 90 päeva	64	11
Aegunud üle 90 päeva	187	55
	162 333	125 648

	31.12.2007	31.12.2006
Allahindlus 1. jaanuaril	-529	-2 646
Allahindluse muutus (vt. lisa 18)	119	-21
Bilansist välja kantud allahindlus	410	2 138
Allahindlus 31. detsembril	0	-529

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
4. Ettemaksed		
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 371	869
Ettemakstud tulumaks	0	373
	1 371	1 242

Seisuga 31.12.2007 kui ka 31.12.2006 on ettemakstud kuludena kajastatud tulevaste perioodidega seotud tarkvaralitsentside tasud, kindlustusmaksed, ajakirjanduse tellimused jmt kulud.

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
5. Varud		
Tooraine ja materjal	69 523	63 296
Lõpetamata toodang	17 476	18 237
Valmistoodang	18 735	12 249
Ettemaksed hankijatele	236	137
	105 970	93 919

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud järgmiselt:

	2007	2006
Tooraine ja materjal	4 276	5 653
Lõpetamata toodang	354	101
Valmistoodang	2 752	2 296
	7 382	8 050

Allahinnatud varude bilansiline maksumus on 2 406 (2006: 1 449) tuhat krooni.

Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbmatuid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2007.a. maha kantud summas 3 047 (2006: 258) tuhat krooni.

2006.a. allahinnatud varudest võeti 2007.a. kasutusele materjale 1 827 (2006: 3 452) tuhande krooni väärtuses. Allahindluse tühistamine on kajastatud müüdud toodete kuludes.

Seisuga 31.12.2007 on kontserni varusid kolmandate osapoolte käes vastutaval hoiul bilansilise maksumusega 413 (31. detsember 2006: 413) tuhat krooni.

6. Pikaajalised finantsinvesteeringud

AS Norma kontserni kuulus 2007. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtte Venemaal.

Varem kontserni kuulunud 100%-lise tütarettevõtte AS Tööriistavabrik otsustas AS Norma nõukogu 20.02.2007 toimunud koosolekul ühendada emaettevõttega. Ühendamise eesmärgiks oli tootmise efektiivsuse tõus ja administratiivkulude vähenemine AS Norma kontsernis. 04.09.2007 tehti äriregistris kanne AS Tööriistavabriku ühendamise kohta AS-ga Norma alates 01.01.2007.a.

7. Pikaajalised nõuded	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
Antud laenud	307	378

Antud laenude all on kajastatud AS Norma töötajatele antud laenud:

Otstarve	Laenu saldo 31.12.06	S.h. lühiaja- liseks klassifit seeritud	S.h. pikaaja- liseks klassifit seeritud	2007.a. väljas- tatud laenud	2007.a. tagasta- tud/kus- tatud laenud	Laenu saldo 31.12.07	S.h.		Intressi määr %- des
							lühiajaliseks klassifitseeritud laen	pika- ajali- ne	
Õppelaen	495	152	343	90	169	416	129	287	0
Muud	35	0	35	0	15	20	0	20	0
	530	152	378	90	184	436	129	307	

AS Norma on väljastanud kontserni töötajatele laene vastavuses kontsernisiseses laenureglemendiga. Laenud on tagatud kahe käenduslepinguga või kinnisvaraga.
Õppelaen ei ole diskonteeritud, sest juhatuse hinnangul ei ole diskonteerimise mõju kontserni majandustulemustele oluline.

8. Materiaalne põhivara

	Tuhandetes Eesti kroonides			
	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata chitus ja ettemaksed
Jääkmaksumus 31.12.2005	71 377	181 194	2 492	16 157
Soetamine	1 768	20 928	1 327	13 979
Müük ja mahakandmine	0	-16	0	-1 734
Ümberklassifitseerimine	0	16 157	0	-16 157
Arvestatud kulum	-4 514	-53 086	-1 115	0
Jääkmaksumus 31.12.2006	68 631	165 177	2 704	12 245
Soetamine	837	35 347	232	5 738
Müük ja mahakandmine	0	-759	0	0
Ümberklassifitseerimine	0	12 245	0	-12 245
Allahindlus	0	-66	0	0
Arvestatud kulum	-4 579	-54 329	-874	0
Jääkmaksumus 31.12.2007	64 889	157 615	2 062	5 738

Seisuga 31.12.2005

Soetusmaksumus	96 469	455 557	6 715	16 157	574 898
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-25 092	-274 363	-4 223	0	-303 678

Seisuga 31.12.2006

Soetusmaksumus	98 237	485 530	8 042	12 245	604 054
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-29 606	-320 353	-5 338	0	-355 297

Seisuga 31.12.2007

Soetusmaksumus	98 931	517 523	8 239	5 738	630 431
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-34 042	-359 908	-6 177	0	-400 127

Aruandeperioodil on allahinnatud termoplastautomaat summas 66 tuhat krooni, mille soetusmaksumus oli 1 042 tuhat krooni. 2006.a põhivara allahindlusi ei teostatud.

Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbatuid rakiseid oli 2006.a maha kantud summas 14 tuhat krooni ja nende soetusmaksumus oli 376 tuhat krooni. Aruandeaastal rakiste mahakandmisi ei teostatud.

Aruandeaasta amortisatsioonist 58 188 (2006: 56 674) tuhat krooni on kajastatud müüdud toodete kuludena, 26 (2006: 47) tuhat krooni turustuskuludena, 358 (2006: 402) tuhat krooni tootearenduskuludena ning 1 210 (2006: 1 592) tuhat krooni üldhalduskuludena (vt. lisad 15-18).

Kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2007 on 192 347 (2006: 180 993) tuhat krooni.

Lõpetamata ehituste (sh. paigaldamata seadmete) lõpetamiseks vajalik investeering 31.12.2007 seisuga on 488 tuhat krooni.

Tuhandetes Eesti kroonides

9. Immateriaalne põhivara

	Toote- ja tehnoloogia litsents	Tarkvara litsentsid	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2005	15 682	452	16 134
Soetamine	0	349	349
Aasta jooksul arvestatud kulum	-2 240	-425	-2 665
Jääkmaksumus 31.12.2006	13 442	376	13 818
Soetamine	0	333	333
Aasta jooksul arvestatud kulum	-2 241	-244	-2 485
Jääkmaksumus 31.12.2007	11 201	465	11 666

Seisuga 31.12.2005

Soetusmaksumus	22 402	7 900	30 302
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-6 720	-7448	-14 168

Seisuga 31.12.2006

Soetusmaksumus	22 402	6 551	28 953
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-8 960	-6 175	-15 135

Seisuga 31.12.2007

Soetusmaksumus	22 402	6 665	29 067
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-11 201	-6 200	-17 401

2003.a. sõlmiti 10-aastase kehtivusega litsentsileping Autoliv Development AB-ga omandamiseks õiguse müüa klientidele Autoliv'is välja töötatud ja/või omanduses olevaid tooteid ning kasutada nende tootmiseks vastavat tehnoloogiat. Litsents võeti arvele immateriaalse põhivarana summas 22 402 tuhat krooni ja amortisatsiooniperioodiga 10 aastat, millest 31.12.2007 seisuga on veel järel 5 aastat.

Aruandeaasta amortisatsioonist 2 383 (2006: 2 362) tuhat krooni on kajastatud tootearenduskuludena, 102 (2006: 203) tuhat krooni müüdud toodete kuludena ning 0 (2006: 100) tuhat krooni üldhalduskuludena (vt. lisad 15-18).

10. Kasutusrent

Kontsernil on kasutusrendilepingutega renditud sõidua autod.

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Makstud kasutusrendimakseid perioodi jooksul	1 341	1 251
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksud	2 433	1 595
mittekatkestatavatest rendilepingutest aasta lõpu seisuga:		
s.h kuni 1 aasta	1 393	1 337
1-5 aastat	1 040	258

Samuti on kontsernil kasutusrendilepingutega renditud hooned (periood 2003.a. - 2008.a.), mille rendimaksud aastas on 789 tuhat krooni.

Kontsern on kasutusrendi tingimustel väljarentinud tootmis- ja kontoriruumid ja saanud sellest tulu:

	2007	2006
Tootmisruumid	847	847
Kontoriruumid	10	29
Parkla	5	5

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
11. Võlad		
Hankijatele tasumata arved	71 138	81 669
Võlad töötajatele	31 321	20 960
Viitvõlad	4	457
Võlg kontserni ettevõttele (vt. lisa 24)	36 298	15 767
Maksukohustused, s.h	10 124	10 070
Sotsiaalkindlustusmaksed	7 944	7 293
Üksikisiku tulumaks ja tulumaksuvõlg erisoodustustelt	1 909	2 069
Muud	271	708
Võlad kokku	148 885	128 923

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
12. Ettemaksud		
Ostjate ettemaksud	815	654
Muud ettemakstud tulevaste perioodide tulud	0	484
	815	1 138

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
13. Aktsiakapital		
Aktsiakapital nimiväärtuses (10 krooni aktsia)	132 000	132 000

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad ühe hääleõiguse aktsia kohta. Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. 2006.a. eest maksti dividende 66,0 miljonit krooni ehk 5 krooni aktsia kohta. 2007. a eest teeb juhatus samuti ettepaneku maksta dividende 66,0 miljonit krooni.

Emattevõtte võib ilma põhikirja muutmata oma aktsiakapitali suurendada maksimaalselt 528 000 tuhande kroonini.

AS Norma aktsionärid, kelle osalus ületab 5%, seisuga 31.12.2007:

Autoliv Ab	51,0%
ING LUXEMBOURG S.A.	8,3%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,6%

	2007	2006
Puhaskasum aktsia kohta		
Puhaskasum	105 928	85 732
Aktsiate keskmine arv (tuhandetes)	13 200	13 200
Puhaskasum aktsia kohta (EPS) kroonides	8,02	6,49

Emaettevõttel ei ole potentsiaalselt emitteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tava puhaskasum aktsia kohta.

14. Segmentide informatsioon

Esmane segmenti vorm. Tootegruppide lõikes

	Auto- ohutus- rihmad 2007	Auto- ohutus- süsteemid 2007	Muud tooted 2007	Jaga- mata	Kokku 2007	Auto- ohutus- rihmad 2006	Auto- ohutus- süsteemid 2006	Muud tooted 2006	Jagamata	Kokku 2006
Tuhandetes Eesti kroonides										
Segmenti müük	948 481	147 491	167 970	0	1 263 942	878 645	4 373	182 679	0	1 065 697
Sisene müük	0	0	0	0	0	0	0	-18 204	0	-18 204
Konsolideeritud tulu	948 481	147 491	167 970	0	1 263 942	878 645	4 373	164 475	0	1 047 493
Konsolideeritud kulud	-781 731	-133 715	-139 023	-105 252	-1 159 720	-738 925	-3 966	-145 059	-68 083	-956 033
Segmenti tulem	166 750	13 776	28 947	-105 252	104 222	139 720	407	19 416	-68 083	91 460
Segmenti varad kokku	326 663	57 310	56 962	616 245	1 057 180	330 574	1 308	57 041	608 690	997 613
Finantsvarad (v.a. nõuded)	0	0	0	540 231	540 231	0	0	0	509 705	509 705
Nõuded ja ettemaksed	115 229	40 016	7 736	6 028	169 009	114 406	553	9 614	6 841	131 414
Varud	79 521	6 093	20 356	0	105 970	77 434	755	15 730	0	93 919
Põhivara	127 692	11 201	28 870	74 207	241 970	135 500		31 697	95 378	262 575
Segmenti kohustused	100 908	27 209	17 945	3 638	149 700	100 525	540	19 734	9 262	130 061
Investeeringud	36 230	0	4 445	1 812	42 487	29 250	0	5 769	3 332	38 351
Amortisatsioonikulud	36 043	2 240	7 258	16 726	62 267	41 589	0	9 479	10 312	61 380
Põhivara allahindlus	58	0	8	0	66	0	0	0	0	0

Kontserni esmaseks segmenti vormiks on tegevusala segmentid ning teiseseks segmenti vormiks on segmentid geograafilises lõikes.

Kontsernis valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmal. Autoohutussüsteemide osa käibes ületas 2007. aasta lõpuks 10% ja on seetõttu välja toodud eraldi segmentina. Muud tooted ja teenused (auto turvassüsteemide komponendid, autodetailid, metallitööd, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest eraldivõetuna alla 10%.

Segmenti tulu on kontserni kasumiaruandes kajastatud otseselt segmentile omistatav tulu ja oluline osa kontserni tulust, mida saab põhjendatud alustel segmentile jaotada ning mis saadakse müügist kontsernivälistele klientidele või tehingutest sama kontserni teiste segmentidega.

Segmenti kulu on segmenti põhitegevusest tulenev otseselt segmentile omistatav kulu ja oluline osa kontserni kuludest, mida saab põhjendatud alustel segmentile jaotada, sealhulgas kulud, mis on seotud müügiga kontsernivälistele klientidele ja kulud, mis on seotud sama kontserni teiste segmentidega sooritatud tehingutega.

Segmenti kulude hulka ei kuulu üld- ja halduskulud ning muud kulud, mis tekivad kontserni tasandil ja on seotud kontserni kui tervikuga. Segmentile jaotatakse põhjendatud alustel ka kontserni tasandil tekkinud kulutusi, kui need on seotud segmenti põhitegevusega ja neid saab otseselt omistada segmentile.

Segmenti tulem on segmenti tulude ja segmenti kulude vahe.

Segmenti vara on see vara, mida segment põhitegevuses rakendab ja mida saab otseselt segmenti omaks pidada või põhjendatud alustel segmentile jaotada.

Segmenti vara on näiteks segmenti põhitegevuses kasutatav käibevara, materiaalne põhivara ja immateriaalne vara. Kui teatud amortiseerimiskulu arvatakse segmenti kulude hulka, arvatakse ka sellega seotud varaobjekt segmenti vara hulka. Segmenti vara hulka ei kuulu vara, mida kasutatakse kontserni üldvajadusteks või mida ei saa otseselt segmentile jagada. Segmenti vara hulka kuulub vara, mida jagavad kaks või enam segmenti, kui on olemas põhjendatud jaotusalus nende jaotamiseks.

Teisene segmendi vorm – Müügi jaotus klientide asukoha järgi

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Rootsi	613 889	594 549
Venemaa	536 310	335 347
Saksamaa	52 271	46 677
Eesti	13 607	16 945
Tsehhi	11 785	11 260
Ukraina	9 285	14 365
Belgia	8 199	3 854
Soome	6 511	6 227
Prantsusmaa	4 486	5 545
Poola	3 613	4 427
Hispaania	1 931	1 506
Suurbritannia	956	5 194
Muud riigid	1 099	1 597
Kokku:	1 263 942	1 047 493

Kontserni, välja arvatud Norma-Osvar ZAO, ülejäänud varud ja materiaalsed põhivarad asuvad Eestis. Norma-Osvar ZAO varad asuvad Vene Föderatsiooni territooriumil ja ettevõtte bilansimaht on 7 350 (2006: 10 361) tuhat krooni, s.h. põhivarade väärtus on 686 (2006: 796) tuhat krooni.

Investeeringud põhivarasse antud segmendi vormi lõikes kajastuvad järgmiselt: Eesti 42 465 (2006: 37 761) tuhat krooni ja Venemaa 22 (2006: 489) tuhat krooni.

Juhtkonna hinnangul ei erine segmentide vahelistes tehingutes kajastatavad hinnad oluliselt turuhindadest.

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
15. Müüdid toodete kulu		
Tooraine ja materjal	-762 296	-592 105
Personalikulud (vt. lisa 23)	-171 226	-141 531
Amortisatsioon (vt. lisad 8, 9)	-58 290	-56 877
Elekter, kütus, vesi	-16 859	-14 960
Remondikulu	-6 432	-6 182
Veoteenused	-26 241	-22 858
Muud teenused	-9 175	-7 666
Muud	-22 479	-39 000
	-1 072 997	-881 179

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
16. Turustuskulud		
Personalikulud (vt. lisa 23)	-3 225	-3 275
Amortisatsioon (vt. lisa 8)	-26	-47
Veoteenused	-14 530	-9 097
Komisjonitasud	-4 093	-1 639
Reklaam	-287	-590
Lähetus	-504	-689
Muud teenused	-81	-87
Muud	-5 821	-1 396
	-28 567	-16 820

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
17. Tootearenduskulud		
Personalikulud (vt. lisa 23)	-8 262	-7 750
VAZ arendusprojektidega seotud kulud	-12 272	-13 208
Katsetus- ja uurimistööde kulud	-4 040	-7 599
Amortisatsioon (vt. lisad 8, 9)	-2 741	-2 764
Lähetuskulud	-1 137	-1 551
Muud teenused	-251	-240
Muud	-1 758	-2 067
	-30 461	-35 179

18. Üldhalduskulud	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Personalikulud (vt. lisa 23)	-18 369	-14 482
Amortisatsioon (vt. lisad 8, 9)	-1 210	-1 692
Remont	-213	-223
Reklaam, esindus	-1 835	-1 336
Lähetuskulud	-583	-756
Telefon, bürootarbed	-595	-829
Muud teenused	-4 203	-1 055
Kuluks kantud nõuete summa	113	-22
Muud	-4 966	-5 289
	-31 861	-25 684

2007. aastal on muutunud ebatõenäoliselt laekuvate arvete allahindlus summas 119 (2006: -21) tuhat krooni, samas on lootusetuks kantud nõudeid kontsernis summas 6 (2006: 1) tuhat krooni.

19. Muud äritulud	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Põhitootmisega mitteseotud müük	4 957	5 471
Kasum põhivara müügist	455	682
Muud	35	41
	5 447	6 194

20. Muud ärikulud	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Ühingute, liitude liikmemaksud	-116	-121
Annetused, kingitused	-172	-420
Põhitootmisega mitteseotud kulud	-3	-444
Kahjum valuutakursside muutusest	-924	-2 380
Põhivara allahindlus (vt. lisa 8)	-66	0
	-1 281	-3 365

21. Finantstulud / -kulud	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Finantstulud		
Hansapanga Intressifondi osakute õiglase väärtuse muutus	1 247	644
Deposiidiintressid	19 343	13 071
Võlakirjade intressid	55	409
Laenuintressid	0	125
	20 645	14 249
Finantskulud		
Kahjum valuutakursside muutustest	-292	-94
Muud finantstulud	-32	-168
	-324	-262

22. Tulumaks	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Dividendide tulumaks	-18 615	-19 715
Tulumaksukulu	-18 615	-19 715

Kontserni tütarettevõtte ZAO Norma-Osvar asub ja on registreeritud Vene Föderatsiooni territooriumil, kus tulumaksu objektiks on aruandeaasta kasum. 31.12.2007 seisuga on Venemaal asuval tütarettevõttel edasikantavaid maksukahjumeid summas 1 510 (2006: 439) tuhat krooni, millelt tekib edasilükkunud tulumaksuvara. Antud majandusolukorras ei näe juhatus, et lähiaastatel (3 aastat) annaks edasilükkunud potentsiaalset tulumaksuvara olulisel määral realiseerida, mistõttu ei ole seda ka bilansis kajastatud.

Maksimaalne võimalik tulumaks dividendide maksmisel

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2007 moodustas 762 280 (31.12.2006: 722 352) tuhat krooni. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel neto dividendidena on 160 079 (31.12.2006: 158 917) tuhat krooni, seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 602 201 (31.12.2006: 563 434) tuhat krooni.

Potentsiaalse tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud (1) maksumäär, mis kehtib 2008. a väljamakstavatele dividendidele ja (2) eeldus, et jaotatavad dividendid ja nendelt tekkiv tulumaks kokku ei ületaks jaotamata kasumi jääki vastavalt seisuga 31. detsember 2007 ja 2006.

Kui kontsern maksab 2007. a eest välja dividende summas 66,0 miljonit krooni (vt. lisa 13), siis kaasneb sellega tulumaksukohustus summas 17,5 miljonit krooni.

		Tuhandetes Eesti kroonides	
		2007	2006
23.	Personalikulud		
	Töötajate palgad	-154 981	-125 514
	Sotsiaalmaksu kulud	-45 709	-41 183
	Töötuskindlustusmaksu kulud	-392	-341
		-201 082	-167 038

		Tuhandetes Eesti kroonides	
		2007	2006
24.	Tehingud seotud osapooltega		
	Norma ost Autolivi kontserni ettevõtetele	287 677	174 815
	sh. toodangu ost	270 405	144 768
	teenuste saamine	8 377	23 187
	teenuste saamine ematettevõttelt	1 110	852
	uurimis- ja arendustegevuse üleandmine	7 785	6 008
	Norma müük Autolivi kontserni ettevõtetele	661 113	646 281
	sh. toodangu müük	648 524	628 730
	teenuste osutamine	12 499	17 551
	teenuste osutamine ematettevõttele	90	0
	Advokaadibüroo Tark & Co teenuste müük AS-le Norma	265	140

	31.12.2007	31.12.2006
Nõue Autolivi kontserni ettevõtetele (vt. lisa 3)	48 547	57 284
sh. nõue ematettevõttele	0	0
Kohustus Autolivi kontserni ettevõtetele (vt. lisa 11)	36 298	15 767
sh. kohustus ematettevõttele	559	16
Lühiajaline deposiit Autoliv AB finantsturgude divisjonis (vt. lisad 1, 2)	462 138	388 036
Kohustus Advokaadibüroole Tark & Co	136	36

2007. aasta jooksul soetas kontsern Autoliv AB finantsturgude lühiajalisi deposiite summas 46 296 (2006: 37 159) tuhat eurot ja 0 (2006: 42 000) tuhat krooni. Saadud tulu investeeringust 2007.a oli 18 031 (2006: 11 461) tuhat krooni, mis on kajastatud deposiidiintressina lisa 21.

Nõuded ja kohustused Autoliv kontserni ettevõtete vastu/ees on tagamata ja ei kanna intresse, kuna tegemist on tavapäraste maksetähtaegadega, v.a. eelmises lõigus kirjeldatud deposiidid.

AS Norma juhatusel aasta jooksul makstud töötasu on 8 567 (2006: 7 063) tuhat krooni ja nõukogu liikmetele 744 (2006: 744) tuhat krooni. Aktsiaoptsioone või muid soodustusi nõukogu ja juhatuse liikmetele eraldatud ei ole. Juhatusel on töösuhte lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimaalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatusel liikmete lepinguid oleks 4 740 tuhat krooni.

Kontserni töötajatele antud laenud on avaldatud lisa 7.

25. AS Norma kontserni põhilised finantsriskid

Kontserni põhilisteks finantsinstrumentideks on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada Kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente nagu näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib äripartnerite suutmatuse läbi täita endale võetud kohustusi. Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Tagamaks rahade laekumist suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral oleme nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki võlgnevusi, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja võlgnevusi, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis loetud Venemaa ja Ukraina klientidega seotud riski. 31.12.2007 seisuga oli nõuete summa Venemaa ja Ukraina klientidele 92 006 tuhat krooni (31.12.2006: 58 689). Vastavalt juhtkonna hinnangule aruandeperioodi lõpus allahindlust ei moodustatud.

Kogu krediidiriski väljendab nõuete ja deposiitide summa (vt. lisad 2 ja 3).

Valuutarisk

2007. aastal AS Norma kontserni käibest 98,9% (2006: 98,4%) moodustab eksportmüük ja olulisem müügivaluuta on euro. Kontserni kulud on põhiliselt Eesti kroonides, eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Põhilised ostu- ja müügilepingud on viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Lühiajalised vahendite paigutused on tehtud hajutatult Eesti kroonis ja euros.

Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Kontserni valuutapositsioonid

	Raha tuhandetes					
	31.12.2007					
Finantsvarad	EEK	EUR	SEK	USD	RUB	Kokku
Rahakontod	52 446	2 160	1	-	792	-
Lühi- ja pikaajalised investeeringud	-	28 723	-	-	-	-
Lühi- ja pikaajalised nõuded	39 662	8 190	153	-	8 716	-
	92 108	39 073	154	0	9 508	-
Finantskohustused	29 600	7 009	5 279	60	285	-
Neto valuutapositsioon	62 508	32 064	-5 125	-60	9 223	-
Neto valuutapositsioon tuhandetes kroonides	62 508	501 693	-8 582	-644	4 009	558 984
Valuutapositsiooni reaalne positiivne muutus, %*	-	-	-5%	-15%	5%	-
Valuutapositsiooni reaalne negatiivne muutus, %*	-	-	5%	15%	-5%	-
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	429	97	200	726
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	-429	-97	-200	-726

* - parimaks ennustatavaks valuutapositsiooni muutuseks 2008. aastal on peetud antud valuuta tegelikku kõikumist 2007. aastal

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
20.02.2008

						Raha tuhandetes
31.12.2006						
Finantsvarad	EEK	EUR	SEK	USD	RUB	Kokku
Rahakontod	64 992	1 451	44	91	4 561	-
Lühi- ja pikaajalised investeeringud	-	26 559	-	-	-	-
Lühi- ja pikaajalised nõuded	5 164	7 836	171	131	8 404	-
	70 156	35 846	215	222	12 965	-
Finantskohustused	54 211	3 513	11 205	7	647	-
Neto valuutapositsioon	15 945	32 333	-10 990	214	12 317	-
Neto valuutapositsioon tuhandetes kroonides	15 945	505 908	-19 001	2 544	5 558	510 954
Valuutapositsiooni reaalne positiivne muutus, %	-	-	-5%	+12%	+5%	-
Valuutapositsiooni reaalne negatiivne muutus, %	-	-	+5%	-12%	-5%	-
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	950	305	278	1 533
Mõju kasumile, tuhandetes kroonides	-	-	-950	-305	-278	-1 533

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja –varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2007.a. seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus ulatub 50% -ni varadest, ei pea juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks. Vaata ka lisasid 11 ja 12.

Kapitali juhtimine

Kontsern ei kasuta võõrkapitali. Investeeringud taastootmisse ja arengusse tehakse omakapitali arvel. Otsus dividendide maksmise kohta tehakse juhtkonna poolt võttes arvesse kontserni majandustulemusi, arenguplaane aga ka majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on intressifondi osakute puhul määratud turuväärtusena ning raha (k.a. tähtajalised deposiidid), võlakirjade ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

26. AS NORMA (emaettevõtte) bilanss, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

A k t i v a (vara)	Tuhandetes Eesti kroonides	
	31.12.2007	31.12.2006
Käibevara		
Raha ja pangakontod	86 244	88 853
Finantsvarad	453 643	418 787
Nõuded	170 652	135 757
Ettemaksud	1 087	773
Varud	104 634	85 604
Käibevara kokku	816 260	729 774
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	24	12 116
Pikaajalised nõuded	307	378
Materiaalne põhivara	229 618	235 076
Immateriaalne põhivara	11 666	13 589
Põhivara kokku	241 615	261 159
Aktiva (vara) kokku	1 057 875	990 933
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad	148 761	131 019
Ettemaksed	809	546
Lühiajalised kohustused kokku	149 570	131 565
Kohustused kokku	149 570	131 565
Omakapital		
Aktiivkapital nominaalväärtuses	132 000	132 000
Kohustuslik reservkapital	13 200	13 200
Jaotamata kasum	763 105	714 168
Omakapital kokku	908 305	859 368
Passiva (kohustused ja omakapital) kokku	1 057 875	990 933

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
Lea Last

27. AS NORMA (emaettevõtte) kasumiaruanne, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Müügitulu	1 261 155	1 030 392
Müüdnud toodangu kulu	-1 071 784	-869 962
Brutokasum	189 371	160 430
Turustuskulud	-29 001	-16 820
Tootearenduskulud	-30 427	-34 971
Üldhalduskulud	-29 800	-21 961
Muud äritulud	5 071	7 963
Muud ärikulud	-1 055	-2 907
Äriksaum	104 159	91 734
Finantstulud	20 645	14 152
Finantskulud	-324	-266
Kasum enne maksustamist	124 480	105 620
Tulumaks	-18 615	-19 715
Aruandeaasta kasum	105 865	85 905

Müügitulu EMTAK'i järgi vastavalt Äriseadustiku §4 lõige 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile:

C Töötlev tööstus (tuhandetes kroonides)

NACE	EMTAK	Müügitulu 2007 (kontsern)	Müügitulu 2007 (emaettevõtte)	Müügitulu 2006 (kontsern)	Müügitulu 2006 (emaettevõtte)
29.32	2932	1 263 942	1 261 155	1 047 493	1 030 392
	29321	1 263 942	1 261 155	1 047 493	1 030 392

28. Omakapitali muutuste aruanne (emaettevõttes), nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

	Aktiivkapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Tuhandetes Eesti kroonides	
			Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2005	132 000	13 200	694 262	839 462
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	85 905	85 905
31.12.2006	132 000	13 200	714 168	859 368
31.12.2006	132 000	13 200	714 168	859 368
Ühinemine tütarettevõttega			9 072	9 072
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	105 865	105 865
31.12.2007	132 000	13 200	763 105	908 305

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktiivkapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktiivkapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

AS Norma
Konsolideeritud 2007. a majandusaasta aruanne

Varem kontserni kuulunud tütarettevõtte AS Tööriistavabrik otsustas AS Norma nõukogu 20.02.2007 toimunud koosolekul ühendada emaettevõttega. Seetõttu on käesolevas aruandes AS-i Tööriistavabrik finantsandmed esitatud emaettevõtte aruannetes (vt. lisa 6).

29. AS Norma (emaettevõtte) rahavoogude aruanne, nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

Rahavood äritegevusest	Tuhandetes Eesti kroonides	
	2007	2006
Ärikasum	104 159	91 734
Kasum materiaalse põhivara likvideerimisest	-455	-137
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon	62 136	57 542
Põhivara allahindlus	66	0
Äritegevusega seotud käibevarade vähenemine	-46 213	-25 669
Kohustuste vähenemine	18 005	34 564
Rahavood äritegevusest kokku:	137 698	158 034
Rahavood investeerimisest		
Materiaalse põhivara müük	1 214	1 887
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-42 465	-35 723
Väljaantud laenud	-90	-80
Tagasisaadud laenud	184	128
Finantsinvesteeringute soetamine	-724 370	-623 406
Finantsinvesteeringute müük	690 501	479 609
Saadud intressid	19 626	11 941
Rahavood investeerimisest kokku:	-55 400	-165 644
Rahavood finantseerimisest		
Dividendide tulumaksu tasumine	-18 615	-19 715
Makstud dividendid	-66 000	-66 000
Rahavood finantseerimisest kokku:	-84 615	-85 715
Neto rahavoog	-2 317	-93 325
Muutused rahas ja raha ekvivalentides		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:	88 853	182 275
Juurdekasv	-2 317	-93 325
Valuutakursi vahe	-292	-97
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpuks, sh.:	86 244	88 853
<i>raha ja pangakontod ning tähtajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud</i>	38 646	27 055
<i>Intressifondi osakud</i>	47 598	61 798

SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS

AS Norma aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Norma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2007 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on lisatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab lisatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Norma finantsseisundit seisuga 31. detsember 2007 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Järeldusotsus muude juriidiliste ja regulatiivsete nõuete osas

Meie audit on läbi viidud eesmärgiga avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Finantsinformatsioon AS Norma kui emaettevõtte kohta on esitatud lisades 26-29, mis on nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Nimetatud finantsinformatsiooni osas on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise protseduure ja olulisust ning meie arvates on täiendav finantsinformatsioon koostatud kõigis olulistest osades kooskõlas Eesti hea raamatupidamise tavaga ja arvestades konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tervikuna.

Tallinn, 20. veebruar 2008

Hanno Lindpere
Ernst & Young Baltic AS

Märt-Martin Arengu
Vannutatud audiitor

MAJANDUSAASTA KASUMIJAOTAMISE ETTEPANEK

2007.a. AS Norma puhaskasum on 105 927 904 EEK (6 770 027 EUR).

Nõukoguga kooskõlastatud ettepanek on suunata 2007.a. puhaskasum eelmiste aastate jaotamata kasumisse.

Ühtlasi teeb juhatus ettepaneku maksta eelnevate aastate jaotamata kasumi arvelt aktsionäridele korralisi dividende 50% aktsia nimiväärtusest summas 66 000 000 krooni, ehk 5 krooni aktsia kohta ehk 4 218 169 EUR (0,32 EUR aktsia kohta).

Dividendiõiguslike aktsionäride nimekirja fikseerimise kuupäeva otsustab aktsionäride üldkoosolek.

Juhatus ettepaneku kohaselt dividendidele õigust omavate aktsionäride nimekiri fikseeritakse 29.05.2008.a. seisuga kell 23.59.

Juhatus ja nõukogu allkirjad 2007.a. majandusaasta aruandele

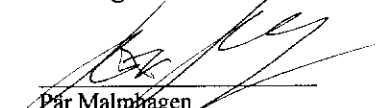
Käesolevaga kinnitame AS-i Norma 2007. a konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

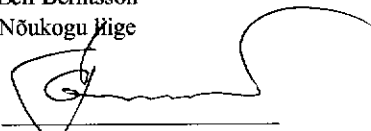
Magnus Lindquist
Nõukogu esimees

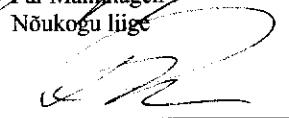
Leif Berntsson
Nõukogu liige

Pär Malmhagen
Nõukogu liige

Toomas Tamsar
Nõukogu liige

Raivo Erik
Nõukogu liige

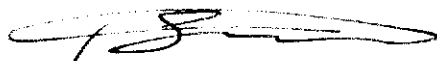
 21.02.2008

Aare Tark
Nõukogu liige

Käesolevaga deklareerime ja kinnitame, et meie parima teadmise kohaselt:

- 1) annab vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, koostatud konsolideeritud raamatupidamisaruanne õige ning õiglase ülevaate AS Norma ja tema tütarettevõtte kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja kasumist;
- 2) tegevusaruanne annab õige ning õiglase ülevaate AS Norma ja tema tütarettevõtte kui terviku äritegevuse arengust ja tulemustest ning finantsseisundist ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

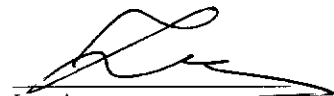
Lisaks kinnitame AS-i Norma 2007. a konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

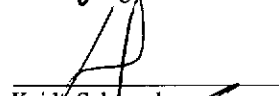
Peep Siimon
Juhatusesimees

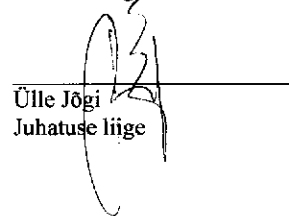
Garri Krieger
Juhatuseliige

Ivar Aas
Juhatuseliige

Kaijo Salurand
Juhatuseliige

Ülle Jõgi
Juhatuseliige

Stig Carlsson
Juhatuseliige

21. veebruar 2008. a

AS Norma
Konsolideeritud 2007. a majandusaasta aruanne

Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri, seisuga 31.12.2007

Kontonumber	Nimi	Reg. nr.	Aadress	Linn	Maa	Indeks	Saldo	Osalus
99011551452	AUTOLIV AB	556036-1981	BOX 70381	STOCKHOLM	Sweden	SE-10724	6732000	51%

AS-i Norma aktsiate omanike nimekiri, kes omavad üle 10% aktsiatega määratud hääli 2007.a majandusaasta aruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise seisuga, s.o. 19.06.2008.a:

Autoliv AB (6 732 000 aktsiat, mis moodustab 51% aktsiatega määratud häälest)

aadress:	Klarabergsviadukten 70, 107 24 Stockholm, Rootsi;
registrikood:	556036-1981;
aktsiate liik:	lihtaktsiad
aktsiate nimiväärtus:	10 krooni
järjekorranumber:	puudub
aktsiate omandamise aeg:	19.10.1999